

การเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดเพชรบูรณ์

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดเพชรบูรณ์

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดเพชรบูรณ์"

ของ เบญจวรรณ ชมบริสุทธิ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาวีวรรณ ปัญญาโกเมศ)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลภา โสรรัตน์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน ปัญญาวุธตระกูล)

อนุมัติ

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล มุณีสว่าง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	เบญจวรรณ ชมบริสุทธิ์
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลภา โสรรัตน์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ วท.ม. สาขาวิชาโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563
คำสำคัญ	การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว, อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์, เส้นทางท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

บทคัดย่อ

การเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ กับแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ อาทิ อำเภอเขาค้อ อำเภอน้ำหนาว และอำเภอหล่มเก่า เป็นหนึ่งในแนวทางส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ และขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ ยังช่วยลดปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นไปตามหลักความยั่งยืน ดังนั้น เป้าหมายของการศึกษานี้ คือ เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้ไปยังประชาชนในพื้นที่ และขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการรวบรวมและคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน ที่ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม 2) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 3) แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน 4) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ จำนวนทั้งสิ้น 86 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน จำนวน 14 แห่ง และถูกนำมาประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว 6 ด้าน โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 10 แห่ง ที่มีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามที่การศึกษานี้กำหนด นั่นคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยนำมาเชื่อมโยงโดยการจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากนั้นจึงวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix เพื่อจัดทำกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามหลักความยั่งยืน แล้วจึงนำกลยุทธ์ที่ได้มาพิจารณา

ความสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) ซึ่งจากการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ควรเริ่มต้นจากแนวทางการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวภายในชุมชนของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในระยะสั้น ที่สามารถ ดำเนินการได้ภายใน 1-2 ปี (Quick-win) อาทิ การส่งเสริมพัฒนา นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของฝาก ของ ที่ระลึก ให้เกิดความแตกต่างมีเอกลักษณ์ต่างจากของจังหวัดเพชรบูรณ์ การร่วมมือกันของประชาชน ในท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การ พัฒนาการจัดการและการดูแลความปลอดภัยและปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว การศึกษาเรื่องราว ทางด้านประวัติศาสตร์เพิ่มเติม การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ และการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้พื้นที่มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว และพร้อมสำหรับการดำเนินการตาม แนวทางการพัฒนาในระยะ 3-5 ปี ได้แก่ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดนเชื่อมโยง ต่อเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ อาทิ การจัดกิจกรรมเดิน-วิ่ง-ปั่นจักรยาน ที่ อำเภอเขาค้อ ที่จัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนธันวาคม-มีนาคมของทุกปี) หรือ การจัดแพ็คเกจจ ท่องเที่ยวของอำเภอชนแดนเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมโปรแกรม ท่องเที่ยว 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน จากแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน ไปยังอำเภอเมือง (ไร่กำนัน จุล หอโบราณคดีเพชรบูรณ์อินทราชัย หอภูมิปัญญาและชาวบ้านเพชรบูรณ์ และวัดไตรภูมิ) จนถึง อำเภอเขาค้อ (ทุ่งกังหันลม และเขาค้อ) และเมื่อเกิดการท่องเที่ยวภายในอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ปรับปรุง เส้นทางคมนาคม ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาในระยะยาว (มากกว่า 5 ปี) จึงจะดำเนินการตามมา เพื่อ อำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

Title ROAD CONNECTIVITY OF TOURIST DESTINATIONS AND
ACTIVITIES OF CHONDAEN DISTRICT TO PROMOTE
SUSTAINABLE TOURISM IN PETCHABUN

Author BENJAWAN CHOMBORISUT

Advisor Assistant Professor Kullapa Soratana, Ph.D.

Academic Paper M.S. Thesis in Logistics and Supply Chain, Naresuan
University, 2020

Keywords Linking tourist attractions, Chondaen District Phetchabun
Province, Travel routes, Sustainable tourism

ABSTRACT

Connecting tourist attractions and activities of Chon Daen District, Phetchabun Province, to the main tourist attractions of Phetchabun Province, such as Khao Kho District, Nam Nao District, and Lom Kao District, is one of the ways to promote the distribution of tourists. This results in income distribution and expanding the tourism area to other tourist destinations in Phetchabun Province. In addition, it also helps to reduce the problem of resource degradation from tourism which is a form of tourism that is not based on the principle of sustainability. Therefore, the aims of this study were to distribute tourists and income to local people in the area and to expand the tourism area to other tourist attractions in Phetchabun province to achieve sustainable tourism. Tourist attractions in 9 sub-districts of Chon Daen District, Phetchabun Province, were collected and selected. There were 4 types of tourist attractions: 1) archaeological and cultural, 2) natural, 3) urban and community, and 4) recreation, for 86 sites in total. Of which, there were 14 tourist attractions that passed the reputation assessment criteria and the tourist readiness potential assessment level of the tourist attractions according to the criteria for assessing the tourism potential in 6 aspects. The interviews with representatives from government agencies, the private sectors, and local people were conducted, and it was found that there were 10 potential tourist attractions according to the tourist attraction

selection criteria, as specified in this study. The researcher linked the potential tourist attractions and classified as a travel route of Chon Daen District, Phetchabun Province. Then, the researcher employed SWOT and TOWS Matrix to develop sustainable tourism promotion strategies. Later, the strategies were considered in line with the Lower Northern Provincial Group 1 Strategic Plan for 20 years (2017 - 2036) and the 4-year Phetchabun Province Development Plan (2018 - 2021). Based on the study, it was found that the ways to develop tourism of Chon Daen District, Phetchabun Province, should start with the development of tourism within the community of Chon Daen District, Phetchabun Province, in the short term that could be completed within 1-2 years (Quick-win). Such strategies are, e.g., promoting innovative products and uniqueness of souvenirs, collaboration of local people in the development of tourism potential and sustainable management, developing, managing and maintaining safety and fundamental facilities of tourism, studying additional historical stories, and studying environmental, social, and economic impacts and public relations, so that the area is ready to accommodate tourists and ready to implement the 3-5 years development strategies. The strategies are, e.g., the linking of tourism events and activities of Chon Daen District to the events of the main tourist attractions of Phetchabun Province, such as the walking-running-cycling activities at Khao Kho district held in winter (between December and March each year) or traveling program of tourist attractions of Chon Daen District that are linked to the main tourist attractions of Phetchabun Province. The program can be a day or 2 days 1 night from the tourist attractions of Chon Daen District to the City of Phetchabun (Kamnan Chul Farm, Phetchabun Intharachai Archaeological Hall, Hall of Wisdom and Phetchabun Folklore, and Tri Phum Temple) and to Khao Kho District (Windmill Field and Khao Kho). When tourism occurs within Chon Daen District, Phetchabun Province, the development of tourism facility, tourism infrastructure, and transportation route, which is a long-term development strategy (over 5 years) would follow in order to facilitate the travel for tourists.

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลภา โสรัตน์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทั้งที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์อันประกอบไปด้วย

รองศาสตราจารย์ ดร. อาวีวรรณ ปัญญาโกเมศ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วศิน ปัญญาวุธตระกูล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ที่สอดคล้องตามหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สามารถนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการตอบโจทย์วิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแต่ผู้มีพระคุณ ทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบไป

เบญจวรรณ ชมบริสุทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
เป้าหมาย.....	3
วัตถุประสงค์.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การท่องเที่ยว.....	7
1. ความหมายของการท่องเที่ยว.....	7
2. ประเภทของการท่องเที่ยว.....	7
3. แหล่งท่องเที่ยว.....	8

4. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	9
5. ผลกระทบของการท่องเที่ยว	11
6. แนวคิดเกี่ยวกับโลจิสติกส์ท่องเที่ยว	12
7. องค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	13
แนวคิดด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	14
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	16
1. แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว	16
2. แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยว	17
3. นโยบายด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง	18
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	22
1. การจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	22
2. รูปแบบของเส้นทางท่องเที่ยว	23
อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
1. การจัดเส้นทางท่องเที่ยว	30
2. การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว	32
3. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา	36
1. การรวบรวมรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	36
2. การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	37
การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา	45

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	47
การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน	48
1. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์	48
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)	49
3. การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา	51
ระดับศักยภาพด้านความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ภายในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	56
เส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชน แดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน.....	79
บทที่ 5 บทสรุป.....	103
สรุปและอภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้วิจัย	125

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้านการสร้างสรรค์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ.....	19
ตาราง 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	28
ตาราง 3 แสดงรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่พิจารณาในขั้นตอนการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา.....	38
ตาราง 4 แสดงช่วงคะแนนการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว.....	46
ตาราง 5 แสดงรายชื่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	47
ตาราง 6 แสดงรายชื่อและจำนวนแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	52
ตาราง 7 แสดงรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	55
ตาราง 8 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธรบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อทบ).....	58
ตาราง 9 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำตกวังแสนสุข.....	59
ตาราง 10 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสินค้ำมะขามนายแวน	61
ตาราง 11 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดจันทาราม	62
ตาราง 12 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ.....	63

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกแสนสมบูรณ์.....	65
ตาราง 14 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต.....	66
ตาราง 15 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้.....	68
ตาราง 16 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยววัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ).....	69
ตาราง 17 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก.....	71
ตาราง 18 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวภูเขาคินปะการัง.....	72
ตาราง 19 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยววัดทางโค้งสามัคคีธรรม.....	73
ตาราง 20 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร.....	75
ตาราง 21 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยววัดสว่างเนตรดงขุย.....	76
ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์.....	84
ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ TOWS เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์.....	86
ตาราง 24 แสดงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	89

ตาราง 25 แสดงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน ระยะสั้น กลาง และยาว.....	99
---	----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
ภาพ 2 แผนที่พื้นที่ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	27
ภาพ 3 สถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	29
ภาพ 4 แหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธรูปบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อทบ)	57
ภาพ 5 แหล่งท่องเที่ยววน้ำตกวังแสนสุข	58
ภาพ 6 แหล่งท่องเที่ยวสินค้ามะขามนายแว่น	60
ภาพ 7 แหล่งท่องเที่ยววัดจันทาราม	61
ภาพ 8 แหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ	62
ภาพ 9 แหล่งท่องเที่ยววน้ำตกแสนสมบูรณ์	64
ภาพ 10 แหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต	65
ภาพ 11 แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้	67
ภาพ 12 แหล่งท่องเที่ยววัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ)	68
ภาพ 13 แหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมงคลเขาชะงอก	70
ภาพ 14 แหล่งท่องเที่ยวภูเขาหินปะการัง	71
ภาพ 15 แหล่งท่องเที่ยววัดทางโค้งสามัคคีธรรม	72
ภาพ 16 แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร	74
ภาพ 17 แหล่งท่องเที่ยววัดสว่างเนตรตรงขุย	75
ภาพ 18 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาภายในอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์	77

ภาพ 19 แผนที่แสดงเส้นทางท่องเที่ยวรูปแบบผสมผสาน ของอำเภอชนแดน จังหวัด
 เพชรบูรณ์.....80

ภาพ 20 แผนที่เริ่มต้นเดินทางแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์80

ภาพ 21 การเดินทางช่วงที่ 181

ภาพ 22 การเดินทางช่วงที่ 282

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการลงทุนด้านการท่องเที่ยวเหล่านี้ ส่งผลให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวเกิดการขยายตัว เกิดการจ้างงาน ผลคือ ประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ทั้งด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค เป็นต้น รวมถึงการสืบทอดคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีประจำท้องถิ่น จากบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ทำให้หน่วยงานภาครัฐกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศไทย รวมถึงการป้องกันผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วย จากข้อมูลสถิติรายได้การท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในปี พ.ศ. 2560 พบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีรายได้จากการท่องเที่ยว เฉลี่ยถึง 2.75 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 ถึง 9.47% และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้วางรากฐานการพัฒนาและแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2561 เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 3 ล้านล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 ถึง 9.00% และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล อย่างยั่งยืน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรต้องตระหนักถึงผลกระทบ ด้านลบด้วยว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ด้าน เศรษฐกิจและการเพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว นั้น จะส่งผลให้ทรัพยากรเกิดความ เสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วตามไปด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนา การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวไปเยือนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้จังหวัด เพชรบูรณ์มีรายได้หลักมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดที่มี แหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากและมีความหลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความ อุดมสมบูรณ์ เพชรบูรณ์มีพื้นที่ป่าไม้ถึง 45.78% ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด มีภูเขาล้อมรอบ ทำให้

ในฤดูหนาวมีอากาศเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ในช่วง 15 - 19 องศาเซลเซียส นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสอากาศเย็นได้ตลอดทั้งปี (กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, 2558) นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าด้วยประวัติความเป็นมา รวมถึงสถาปัตยกรรมในสมัยโบราณ เช่น วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติห้วยฮ่องไคร้ เป็นต้น และด้วยความพร้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวนี้ จังหวัดเพชรบูรณ์จึงได้ถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 12 จังหวัด ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) แนะนำว่า นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดที่จะเดินทางไป ภายใต้โครงการ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด” และ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด พลัส” ที่กำหนดขึ้นเพื่อขยายฐานการท่องเที่ยวจากจังหวัดท่องเที่ยวหลักที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว โดยเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดท่องเที่ยวทางเลือกที่มีศักยภาพ 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดระยอง จังหวัดสระแก้ว จังหวัดระนอง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล ซึ่งทั้ง 12 จังหวัดมีจุดเด่น ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรม และมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยทั้งสองโครงการดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดท่องเที่ยวหลักไปสู่จังหวัดท่องเที่ยวทางเลือก และจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี จากการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2559 พบว่า มีนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวน 1.96 ล้านคน สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว มูลค่า 5,958.63 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ถึง 166.67 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 2.78 % และคาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์, 2560) เช่น อำเภอเขาค้อ อำเภอภูเรือ และอำเภอหล่มเก่า ส่งผลให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรมรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นไปตามหลักความยั่งยืน อาทิ ปัญหานักท่องเที่ยวแออัดในแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาขยะ มลภาวะ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในแหล่งท่องเที่ยว และไม่เกิดการกระจายรายได้ไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562)

เป้าหมายหนึ่งของงานวิจัยนี้ สอดคล้องตามเป้าหมายของโครงการ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด” โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ต้องการให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้ งานวิจัยนี้จึงเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ กับแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวอย่างหนาแน่นเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์เฉพาะในฤดูหนาวและช่วงวันหยุดเทศกาล (พฤศจิกายน - เมษายน ของทุกปี) ให้เดินทางมายังอำเภอชนแดน ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ประมาณ 52 กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมจากองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ (อบจ.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ คือ ภูเขาหินปะการัง ตั้งอยู่ที่ตำบลซับพุทรา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งภูเขาหินปะการังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความเป็นเอกลักษณ์อีกแห่งหนึ่ง โดยมีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนที่เกิดจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่เป็นหินปูน ในอดีตถูกน้ำและลมกัดเซาะเป็นเวลานานหลายพันปี เกิดเป็นร่องหินแหลมคมสีเทาโผล่ขึ้นมาทั่วบริเวณ คูคล้ายปะการังใต้น้ำ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์, 2558) นอกจากนี้ อำเภอชนแดนยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกหลายแห่ง อาทิ วัดพระพุทธรบาทชนแดน น้ำตกแสงสมบูรณ์ และอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวของอำเภอชนแดนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากอำเภอชนแดนไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก และตั้งอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยมของจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้น เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดนได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น จึงควรหาแนวทางส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน โดยการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพด้านการรองรับนักท่องเที่ยว และจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้ และเพิ่มแรงจูงใจในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูหนาวและช่วงวันหยุดเทศกาลของแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้ การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจะต้องดำเนินการอย่างเหมาะสม ภายใต้กรอบความยั่งยืน ที่คำนึงถึงการบริหารจัดการที่เป็นมิตรต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้ไปยังประชาชนในพื้นที่ และขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมและคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อเสนอเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม พร้อมแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. สามารถขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังประชาชนในพื้นที่อำเภอชนแดนและพื้นที่ใกล้เคียงของจังหวัดเพชรบูรณ์
2. เกิดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมภายในอำเภอชนแดนและอำเภอใกล้เคียงของจังหวัดเพชรบูรณ์
3. เกิดแนวทางการร่วมมือในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยมาประกอบการตัดสินใจในการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่เลือกศึกษา คือ อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากฐานข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต เอกสารสิ่งพิมพ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฐานข้อมูล รวมถึงฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและเอกสารสิ่งพิมพ์ของจังหวัดเพชรบูรณ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น และทำการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นที่รู้จักและจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ซึ่งเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว 2) ความสะดวกในการเข้าถึง 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) สภาพแวดล้อม 5) ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และ 6) ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน

ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บุคคลหรือกลุ่มบุคคล องค์กร สถาบัน หรือชุมชน ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบจากการตัดสินใจดำเนินโครงการ/นโยบาย โดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Primary stakeholders) ได้แก่ ประชาชนหรือผู้แทนที่สามารถให้ข้อมูลในมุมมองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยคัดเลือกเพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น
2. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary stakeholders) ประกอบด้วย

2.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ (อบจ.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่ง และบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล และบริหารแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 หน่วยงานภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ หอการค้าจังหวัด ผู้ประกอบการโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก ร้านขายของ และบริษัทนำเที่ยว

นิยามศัพท์

1. การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การหาความรู้ การเยี่ยมชมสถานที่ที่น่าสนใจ รวมถึงความบันเทิง

2. แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรม สินค้าชุมชน เช่น ทรัพยากรทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และการบริการที่มีอยู่ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ สินค้า OTOP

3. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความน่าสนใจ ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ตลอดจนการมีการบริหารจัดการที่ดี

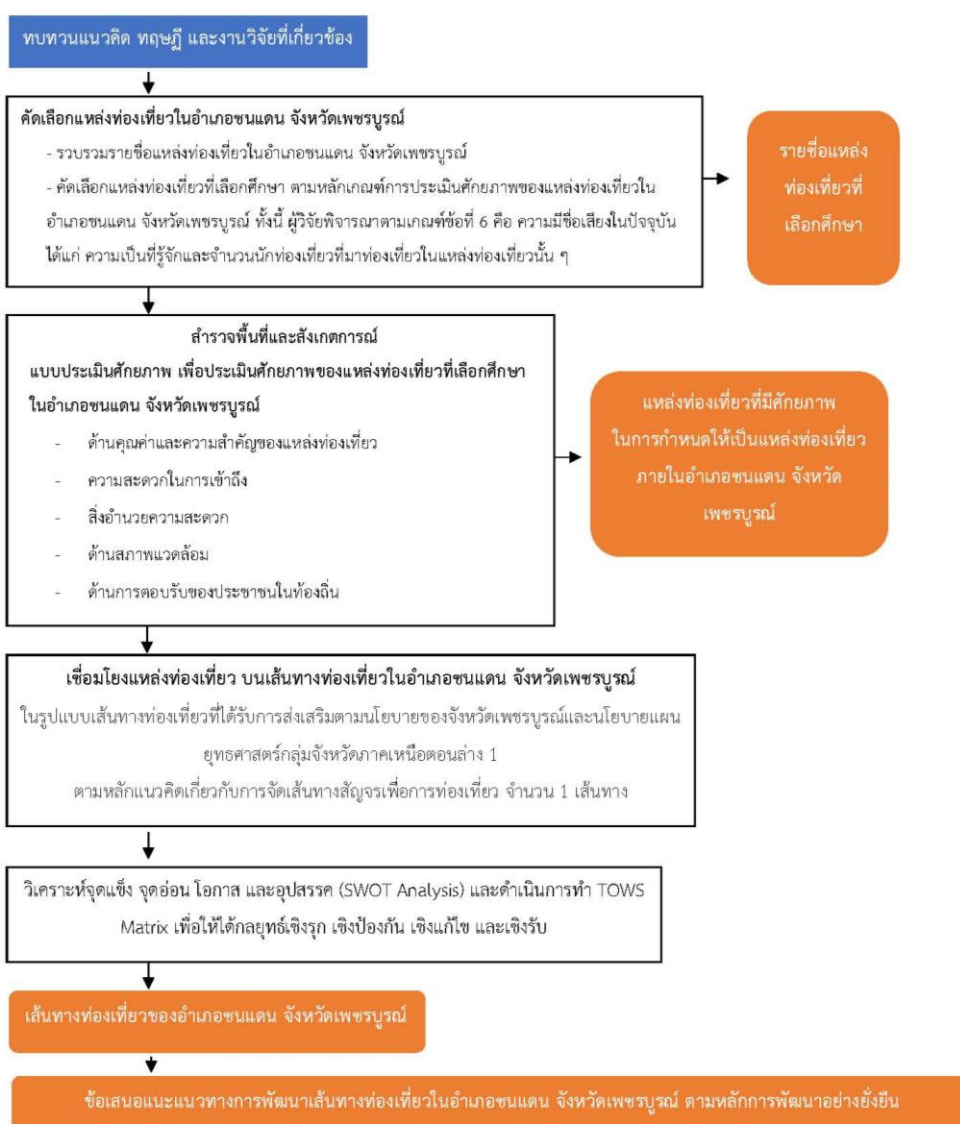
4. การประเมินศักยภาพ หมายถึง การประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุง รวมถึงความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่ว่าเพียงพอหรือไม่ที่จะเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยว

6. เส้นทางท่องเที่ยว หมายถึง เส้นทางที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น เพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว หรือมีศักยภาพเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว และเสนอเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของอำเภอชนแดน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้ไปยังชุมชน และขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวบรวมและคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน เพื่อประเมินระดับศักยภาพด้าน

การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา และเพื่อเสนอเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว พร้อมแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายของงานวิจัย คือ เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้ไปยังประชาชนในพื้นที่ และขยายพื้นที่การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทาง (Travel) จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากที่อยู่อาศัยถาวรไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นการเดินทางชั่วคราวด้วยความสมัครใจ มิได้ถูกบังคับด้วยเหตุผลต่าง ๆ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2556; ชูรัชญา มณีเนตร, 2552; พรรษกฤษ ศุทธิเวทิน, 2560) มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน ความบันเทิง เพื่อพักผ่อนร่างกาย รวมไปถึงการพักผ่อนหลังอาการเจ็บป่วย เพื่อศึกษาวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เพื่อการศึกษา เพื่อเข้าร่วมการประชุมสัมมนา และเพื่อการศึกษาจากการที่บุคคลไปศึกษาดูงาน ทำวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้ การเดินทางที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการเดินทางท่องเที่ยว มี 6 ประการ ได้แก่ การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือประกอบธุรกิจต่าง ๆ การเดินทางโดยตั้งใจที่จะย้ายที่อยู่อาศัยเป็นการถาวร การเดินทางไปยังประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อปฏิบัติงานโดยได้รับค่าตอบแทน การเดินทางข้ามอาณาเขตไปทำงานนอกประเทศ การเดินทางผ่านโดยไม่แวะลง แม้ว่าจะข้ามจากอาณาเขตของแต่ละประเทศมานานกว่า 24 ชั่วโมง และการเดินทางที่ถูกบังคับ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม

2. ประเภทของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท (วรรณภา ปิ่นแก้ว, 2551) ได้แก่

2.1 การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักใช้เวลาที่หยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อพบเห็นสิ่งต่าง ๆ และประสบการณ์ใหม่เพื่อชมทิวทัศน์อันงดงาม หรือเพื่อพบเห็นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะเลือกสถานที่พักผ่อนที่มั่นใจว่ามีความสงบ เช่น ภูเขา ยอดดอย และชายทะเล ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวจะมีเกณฑ์การตัดสินใจในการท่องเที่ยวจากสภาวะอากาศ เช่น ฤดูหนาวต้องไปภูเขา และฤดูร้อนต้องไปทะเล

2.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาที่จะเรียนรู้ศิลปวิทยาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ หรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นที่น่าสนใจของเขา ก็จะท่องเที่ยวไปยังประเทศนั้น ๆ เพื่อจะศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแง่มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2.4 การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ ๆ ของโลก เช่น กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียน ฯลฯ ซึ่งนับเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬาชนิดนั้น ๆ เช่น ในฤดูหนาวมีหิมะตกมากก็ไปเล่นสกี และในฤดูร้อนมีสภาพอากาศเหมาะแก่การไปปีนเขา ดังนั้น ประเทศที่มีภูมิประเทศที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวไปเล่นกีฬาเหล่านี้ นับว่าได้เปรียบในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

2.5 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจแทบทุกคนมักจัดเวลาให้เหลือไว้สำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นเวลาว่างจากการปฏิบัติภารกิจประจำวันหรือถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวต่ออีก 2-3 วัน เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้ว

2.6 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา เนื่องจากปัจจุบันมีการจัดสัมมนาและการประชุม ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงเกิดการเดินทางเพื่อเข้าร่วมงานต่าง ๆ ด้วยเหตุผลนี้ จึงเพิ่มปริมาณและช่วยสร้างรายได้ให้แก่การขนส่ง โรงแรม และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.7 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ถือเป็นการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง นักท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นผู้ที่นำเงินตราต่างประเทศมาให้ประเทศเจ้าบ้านมากกว่าประเภทอื่น เพราะเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องเข้าไปอยู่ในประเทศเจ้าบ้านนานกว่านักท่องเที่ยวประเภทอื่น

3. แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว (รัฐภาพร เลิศโกคานนท์ และคณะ, 2555) หมายถึง สถานที่ที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว โดยวัตถุประสงค์ของการเดินทางนั้นจะแตกต่างกันออกไป อาจจะเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน ศึกษาหาความรู้ ทำกิจกรรมร่วมของกลุ่ม ฯลฯ แหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 4 ประเภท (ปรีชา แดงโรจน์, 2544, น. 229-230) ดังนี้

3.1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ลำธาร ทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะแก่ง น้ำพุร้อน บ่อน้ำแร่ อุทยานแห่งชาติ ธรรมชาติใต้ทะเล และซากดึกดำบรรพ์ ที่เปิดให้สาธารณชนเข้าใช้สถานที่เพื่อการท่องเที่ยว

3.2 แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ รวมถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่จัดตกแต่ง หรือรวบรวมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เช่น ศูนย์วัฒนธรรม แหล่งผลิตสินค้าพื้นเมือง หัตถกรรมพื้นบ้าน สถานที่แสดงการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตของคนพื้นบ้าน เป็นต้น

3.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ หมายถึง สถานที่สร้างขึ้นเพื่อจัดให้บริการนันทนาการต่าง ๆ เพื่อความเพลิดเพลิน ให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว เช่น สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

3.4 แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวในเมือง หรือชุมชนที่สะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

4. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการปกป้องและสงวน รักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้วย (World Tourism Organization, 1997) การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ประกอบด้วย หลักการ 10 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมจาริราช, 2545, น. 19-22) ดังนี้

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainably) หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยว ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิม ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ดั้งเดิมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่า และคุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ลดการบริโภคทรัพยากรที่เกินความจำเป็นและลดการก่อให้เกิดของเสีย (Reducing over-consumption and waste) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพหรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติมีคุณภาพเหมือนกัน ใช้ทดแทนกันได้เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain diversity) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยว โดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการเพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นน้ำตก อาจเพิ่มกิจกรรมการดูนก การปีนหน้าผา หรือหมู่บ้านวัฒนธรรมและแหล่งเที่ยวโบราณคดี อาจเพิ่มกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น

4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ทำงานตามแผนที่วางไว้ จะต้องประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวกับแผนกลยุทธ์ การพัฒนาชาติ แผนพัฒนาของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น แผนพัฒนาของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว

5. ต้องนำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่นนั้น

6. มีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวควรทำงานท้องถิ่นแบบเป็นองค์กรร่วมโดยเข้าร่วมในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์หรือร่วมแก้ปัญหา และเป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวร่วมกัน นอกจากนี้ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. ประชุมปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องประสานกับประชาคมในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ประชุมปรึกษาทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดการขัดแย้ง

ผลประโยชน์ที่ต่างกัน เช่น การใช้ที่สาธารณะประโยชน์ การใช้น้ำดื่มเพื่อบริโภคจากแหล่งเดียวกัน การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

8. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) การให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งพนักงานดูงานอย่างสม่ำเสมอ ให้ความรู้ มีแนวคิด และวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการท่องเที่ยว

9. จัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (Marketing tourism responsibly) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ข่าวสารการบริการการขายให้พร้อมเพียงพอต่อการเผยแพร่ อาจจัดทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาด การท่องเที่ยวที่เป็นเอกสารแผ่นพับ หนังสือคู่มือวีดีโอ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย (Undertaking research) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวินิจฉัยอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามจากผู้ใช้บริการโดยตรงจากใบประเมินผลหรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการการบริการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความประทับใจ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้

5. ผลกระทบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวนับเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีประโยชน์มาก นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้รับ ความเพลิดเพลิน และการพักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังจะเกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและ เมืองของประเทศ โดยมีทั้งผลกระทบด้านดีและด้านเสีย (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์, 2533, น. 90-92) สามารถสรุปประเด็นหลักของแต่ละด้านได้ ดังนี้

ผลกระทบด้านดี ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ และยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เนื่องจากการท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการผลิต และการบริการในด้านอื่น ๆ 2) การท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้คน เพราะการเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนเป็นโอกาสที่จะได้ไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสิ่งต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีขึ้น และความร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งแสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความสามัคคีในสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคนในชาติ ก่อให้เกิดความมั่นคงของประเทศชาติ และ 3) การท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น หากเกิดปัญหาต่าง ๆ ก็จะช่วยกันแก้ไข และป้องกันปัญหาด้วยความร่วมมือร่วมใจอย่างจริงจัง

ผลกระทบด้านเสีย ได้แก่ 1) บางครั้งการท่องเที่ยวอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวท้องถิ่น เนื่องจากบางครั้งนักท่องเที่ยวอาจจะมีพฤติกรรมผิดกาลเทศะ หรืออาจจะไม่เคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแต่งกายไม่สุภาพ หรือการประพฤติปฏิบัติผิดธรรมเนียมของท้องถิ่นทำให้ชาวท้องถิ่นเกิดความรู้สึกไม่พอใจ และเกิดการต่อต้านขึ้น 2) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของท้องถิ่น เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และบางครั้งยังก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งที่เจตนาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การทำความสะอาดปรกตามสถานที่ท่องเที่ยว ล่าสัตว์ป่า และการลักลอบขุดโบราณวัตถุ ตลอดจนการบุกรุกที่สาธารณะซึ่งมีวิวทัศนียภาพ เพื่อก่อสร้างอาคารสถานตากอากาศ และ 3) การท่องเที่ยวในบางครั้งก็ทำให้ความประณีตทางศิลปะเสื่อมลง เนื่องจากเกิดการผลิตสินค้าหัตถกรรมเป็นของที่ระลึก โดยมุ่งเน้นแต่ปริมาณสินค้าและกำไรเป็นหลัก ทำให้คุณค่าของศิลปหัตถกรรมที่มีแต่ดั้งเดิมขาดเอกลักษณ์และด้อยคุณค่าไป

6. แนวคิดเกี่ยวกับโลจิสติกส์ท่องเที่ยว

การพิจารณาการจัดการโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว หรือโลจิสติกส์การท่องเที่ยว เป็นการบูรณาการแนวคิดด้านการจัดการโลจิสติกส์กับแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ซึ่งการพิจารณารูปแบบการจัดการโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว มีความจำเป็นอย่างไรที่ต้องทำความเข้าใจถึงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว เนื่องจากแนวคิดและรูปแบบการจัดการโลจิสติกส์เป็นการบริหารจัดการการไหลเวียนภายในโซ่อุปทาน โดย(มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และคมสัน สุริยะ, 2551) ได้สร้างกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว แบ่งออกตามการไหล 3 ด้าน ดังนี้

6.1 การไหลทางด้านกายภาพ (Physical Flow) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเดินทางของนักท่องเที่ยว การจัดการสัมภาระของนักท่องเที่ยว การจัดการทางด้านที่พัก รายการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัย การปฐมพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน เส้นทางที่ให้บริการระบบขนส่งมวลชน รวมถึงป้ายสัญลักษณ์บอกทาง

6.2 การไหลทางการเงิน (Financial Flow) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการทางการเงิน ความเหมาะสมของราคา ความเพียงพอของผู้เบิกเงินสดอัตโนมัติ (ATM) การแลกเปลี่ยนเงินตรา และการขอคืนภาษีต่าง ๆ

6.3 การไหลทางด้านสารสนเทศ (Information Flow) เป็นการจัดการด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร ตลอดจนข้อมูลการเดินทาง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ

7. องค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนรายงานเรื่องการพัฒนาโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน บนเส้นทางถนนจากภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย ถึงเมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว คือ การบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการไหลด้านกายภาพ การเงิน และข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญ และให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ การบริหารจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนได้ จากการอนุรักษ์และส่งเสริมสังคมและวัฒนธรรม และการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แนวคิดองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินการ (Operations) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน (Relationships) และด้านการวัดประสิทธิภาพ (Performance Measurement) (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2561) มีรายละเอียด ดังนี้

7.1 สิ่งขับเคลื่อนโลจิสติกส์ท่องเที่ยว (Logistics tourism drivers) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนของกิจกรรมในโซ่อุปทานด้านการท่องเที่ยว มีทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่

7.1.1 สถานที่ (Place) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ได้

7.1.2 สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร สถานบันเทิง และร้านค้า

7.1.3 กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) หมายถึง กิจกรรมที่จัดเตรียมไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในสถานที่นั้น เป็นกิจกรรมทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น การปีนเขา ล่องแพ หรือเทศกาลประเพณีท้องถิ่นที่จัดขึ้น

7.1.4 การคมนาคมขนส่ง (Transportation) ทั้งการเดินทางโดยยานพาหนะส่วนบุคคลและโดยระบบขนส่งสาธารณะ เช่น ถนน สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน และท่าเรือ

7.1.5 การจัดซื้อจัดหา (Sourcing) เป็นการจัดหา คัดเลือกวัตถุดิบหรือสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการจัดซื้อหรือบริการให้นักท่องเที่ยว

7.1.6 การกำหนดราคา (Pricing) หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการผลิตสินค้าหรือการใช้บริการของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานการท่องเที่ยว

7.1.7 ระเบียบและนโยบาย (Policy) หมายถึง แนวทางที่ช่วยสนับสนุนหรือลดข้อจำกัดบางประการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยว เช่น การยกเว้นการขอวีซ่า

7.1.8 ข้อมูลข่าวสาร (Information) เป็นการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ผ่านระบบสารสนเทศ เอกสาร ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำสถานที่ รวมถึงการจัดทำระบบฐานข้อมูล นักท่องเที่ยวและการจัดเก็บสถิติการใช้บริการ เป็นต้น

7.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน (Relationships) หมายถึง การให้องค์กรหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนี้มีส่วนในการขับเคลื่อนให้เกิดการไหลของทรัพยากร การเงิน และข้อมูลในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ตั้งแต่การวางแผน การจัดซื้อจัดหา การผลิต การจัดส่ง/ส่งมอบ และการไหลกลับ ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สามารถแบ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยว (Tourists) 2) ผู้ให้บริการ (Service providers) 3) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว (Tour agencies) และ 4) ประชาชนในท้องถิ่น (Local people)

7.3 ด้านการวัดประสิทธิภาพ (Performance measurement) เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ทราบและสามารถอ้างอิงถึงผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยแบ่งสิ่งที่ต้องตรวจวัดออกเป็น 3 ประการ ได้แก่

7.3.1 ปัจจัยภายนอก สามารถประเมินได้จากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ข้อคิดเห็น และการกลับมาเที่ยวซ้ำ

7.3.2 การบริหารจัดการ สามารถประเมินได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น

7.3.3 การพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน สามารถประเมินได้จากกิจกรรมการอนุรักษ์ และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เป็นต้น

แนวคิดด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุง หรือการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของท้องถิ่นนั้นว่ามีเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นหรือไม่ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อ ศักยภาพองค์กรจากความพร้อมหรือความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรและการใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนระบบบริหารจัดการ ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์, 2529, น. 31-38)

ได้เสนอหลักเกณฑ์การพิจารณา และการกำหนดศักยภาพ หรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

1. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงามและลักษณะเด่นในตัวเองของแหล่งท่องเที่ยว ความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญทางลัทธิและศาสนา บรรยากาศ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ และวิถีชีวิต

2. ความสะดวกในการเข้าถึง ได้แก่ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และการรักษาความปลอดภัย

4. สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพทางกายภาพ สภาพอากาศ ระบบนิเวศ และสภาพอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

5. ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ข้อจำกัดทางด้านบริการ สาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

6. ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการกำหนดศักยภาพดังกล่าว สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของ จารุจน์ กลิ่นดีปาลี (2541 อ้างถึงใน วิภา ศรีระทุ, 2551) โดยต้องครอบคลุมองค์ประกอบการท่องเที่ยว 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพื้นที่ คือ การดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะ หรือมีความเป็นเอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ สถานที่ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น รวมถึงต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิทัศน์ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น สภาพของเส้นทาง ฤดูกาล และระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวในพื้นที่

2. ด้านการจัดการ คือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ การจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ การจัดการควบคุมกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่

3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ การพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

4. ด้านการมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาว่า องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยว ในรูปแบบใดบ้าง และประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจหรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ ทั้งนี้ การพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาทรัพยากรที่มีอยู่ ก่อนที่จะวางแผนพัฒนาหรือส่งเสริมใด ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากปัจจัยที่เป็นเครื่องบ่งชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (ธรรมศักดิ์ โรจนสุนทร, 2542) ได้แก่

1. ปัจจัยจุดใจหลักของการท่องเที่ยว พิจารณาจากสถานที่ตั้งและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการในด้านความสงบในการพักผ่อน ความสนุกสนาน การหาประสบการณ์ ซึ่งปัจจัยจุดใจหลัก สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยจุดใจด้านธรรมชาติ ปัจจัยจุดใจในด้านประวัติศาสตร์และศาสนา และปัจจัยจุดใจทางด้านกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. ปัจจัยประกอบ ได้แก่ คุณค่าดึงดูดใจจากสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน สภาพเศรษฐกิจและสังคม ภัยธรรมชาติ และการเมือง

3. ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน ด้านที่พักและอาหาร การสื่อความหมายข้อมูลข่าวสาร การให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม ต้องพิจารณาถึงโครงข่ายการคมนาคมทางบก ทางน้ำและทางอากาศ บริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า การระบายน้ำ การกำจัดขยะ ตลอดจนระบบการสื่อสารโทรคมนาคม

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

1. แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวมีการเติบโตและขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยเฉพาะประเทศไทย ที่การท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมหลักทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในด้านการนำมาซึ่งรายได้ ก่อให้เกิดการหมุนเวียน เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่มีเกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

การส่งเสริมการท่องเที่ยวมีหลักการดำเนินการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550)

1.1 เร่งพัฒนา บุธนะ พื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สร้างแหล่งซื้อขายสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

1.3 เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

1.4 เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่น ๆ โดยครอบคลุมทั้งด้านการตลาด การลงทุน และการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

1.5 บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

2. แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ จึงต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม (ไศรยา สิ่งชูวงศ์, 2546)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553) ได้กำหนดให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงหลักความยั่งยืน 3 ประการ คือ

1. ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Sustainability)

1.1 การเติบโตต้องอยู่ในอัตราที่บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเติบโตเร็วไปอาจทำให้สิ่งที่รองรับนักท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ไม่พร้อมไม่เพียงพอ เช่น โครงสร้างพื้นฐานคุณภาพของแรงงานและการให้บริการอาจมีผลทำให้นักท่องเที่ยวหงุดหงิดไม่พอใจขาดความนิยมไม่เดินทางมาท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจตกต่ำในระยะยาว

1.2 การเติบโตของการท่องเที่ยวอาจทำให้คนหันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหมด เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาคอื่น ๆ เช่น ภาคการเกษตร การกสิกรรม ภาคการอุตสาหกรรม

1.3 การเติบโตที่ต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์แรงงานและผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเป็นผลทำให้เงินตราประเทศรั่วไหลออกไปนอกประเทศ

2. ความยั่งยืนทางด้านสังคม (Social Sustainability)

2.1 การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวต่างประเทศมากเกินไปและรวดเร็วเกินไปมีผลกระทบต่อชุมชนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น

2.2 การใช้จ่ายเงินอย่างง่ายดายของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีกำลังซื้อสูงกว่าคนในท้องถิ่น การใช้ชีวิตที่หรูหราหรืออย่างอิสระเสรี ซึ่งทะลักเข้าสู่ชุมชนหนึ่ง ๆ อาจกลายเป็นแม่เหล็กดึงดูดใจให้คนในท้องถิ่นใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยจากการที่หารายได้ได้ง่าย ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

2.3 อาชีพขายบริการทางเพศ ทั้งหญิงและชาย การขายยาเสพติด การละทิ้งคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น นำไปสู่ความล่มสลายทางโครงสร้างวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน ซึ่งมีผลทำให้ชุมชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักท่องเที่ยว ว่าเป็นตัวการทำให้สังคมเสื่อม ซึ่งบางครั้งอาจสะท้อนออกมาในรูปของการกระทำรุนแรงต่อนักท่องเที่ยว

3. ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)

3.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการควบคุมอาจกลายเป็นสิ่งที่ทำลายสิ่งแวดล้อมซึ่งคุณค่าหรือความเป็นตัวต้นกำเนิดของกิจกรรมการท่องเที่ยว นั้น ๆ เสียเอง เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่ล้นหลาม ความแออัดยัดเยียด ความสกปรกรกรุงรัง และอื่น ๆ

3.2 การเร่งพัฒนาโดยใช้เทคนิคก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการพังทลายอย่างถาวรของหน้าดิน หาดทราย ชายทะเล สูญเสียสภาพภูมิทัศน์ ฯลฯ

3.3 การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างในตำแหน่งที่ผิดพลาดอาจทำให้การก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างในตำแหน่งที่ผิดพลาดอาจทำให้วงจรทางธรรมชาติเกิดความแปรปรวน

3.4 การเก็บเอาพันธุ์ไม้ไปจากพื้นที่ อาจทำลายระบบนิเวศวิทยาที่เปราะบางในพื้นที่บางแห่งไป

3.5 กิจกรรมของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้เกิดปริมาณของเสียอย่างมหาศาล เช่น ของเสียน้ำเสีย อาหารเหลือ ฯลฯ ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

3. นโยบายด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

3.1 แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ประกาศโดยโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวที่หลากหลายบนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีเป้าหมายเพื่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน มีมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมอนุรักษ์ ฟื้นฟูและจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างยั่งยืนบนฐานความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์ และประวัติศาสตร์ มีเป้าหมาย คือ 1) สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน มีมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมสันทนาการที่หลากหลายภายในปี 2036 2) สร้างมูลค่ารายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เป็นอย่างน้อยภายใน ปี 2036

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้านการสร้างสรรค์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ แบ่งออกได้แต่ละประเด็น ดังนี้

ตาราง 1 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้านการสร้างสรรค์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ

ประเด็น	รายละเอียด
พัฒนาโครงการพื้นฐาน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ขยายเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 2) ปรับปรุงโครงข่ายเส้นทาง 3) พัฒนาเส้นทางคมนาคมและจุดเชื่อมต่อสู่แหล่งท่องเที่ยว 4) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด 5) จัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวให้บริการที่ได้มาตรฐาน 6) ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน
ยกระดับปัจจัยการผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 2) สิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว 3) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว 4) ปรับปรุงระบบไฟฟ้าแหล่งท่องเที่ยว 5) พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยว 6) พัฒนาศูนย์เครือข่ายการท่องเที่ยวครบวงจร 7) มาตรฐานบริการและการท่องเที่ยว

ประเด็น	รายละเอียด
	8) การปรับปรุงกฎระเบียบการผ่านแดนสำหรับนักท่องเที่ยว
	9) ปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการ (บุคลากร)
เพิ่มศักยภาพการผลิต	1) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจ 3) สร้างสรรค์และภูมิปัญญา 4) พัฒนาผลิตภัณฑ์ 5) ศูนย์เครือข่ายการท่องเที่ยว 6) การจัดการท่องเที่ยวด้านศิลปะ วัฒนธรรมและการเกษตรโดยชุมชน 7) พัฒนาการบริการในพื้นที่ 8) รวมกลุ่มผู้ประกอบการและชุมชน 9) ยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว 10) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกวัย
เสริมมูลค่าสินค้าและบริการ	1) สร้างเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) สร้างอัตลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว 3) การพัฒนามัคคุเทศก์ 4) ชุมชน/เมืองต้นแบบการท่องเที่ยว อนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) สร้าง Brand สินค้าท้องถิ่น
เชื่อมโยงเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1) การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการบริการท่องเที่ยว 2) การจัดทำแหล่งรวบรวมข้อมูลทางศิลปะและวัฒนธรรม
พัฒนาการตลาดและสร้างการรับรู้	1) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การเชื่อมโยงประวัติศาสตร์และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 4) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงมรดกโลกระหว่างประเทศ
ขยายช่องทางและโอกาส	1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับศูนย์สุขภาพและบริการ กลุ่มผู้ประกอบการ 2) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดและระหว่างประเทศ 3) พัฒนาแหล่งมรดกโลกและสร้างเส้นทางเชื่อมโยง 4) การพัฒนาระบบโครงข่ายการสื่อสารให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยว

3.2 แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ.2561 – 2564)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

3.2.1 เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยดำเนินการตามกลยุทธ์สร้าง พื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นจุดขายของการท่องเที่ยว ส่งเสริมประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด

3.2.2 การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรม และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ผลิตภัณฑ์ชุมชน และของฝากของที่ระลึก โดยการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่ม

3.2.3 การท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับการบริหารจัดการเป็นอย่างดี โดยการพัฒนากระบวนการจัดการ การดูแลความปลอดภัย และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้จัดอบรมโครงการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดเพชรบูรณ์และกลุ่มจังหวัด ได้สรุปผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสู่ปัจจัยความสำเร็จของจังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

1. กำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์ ขอบเขตและเป้าหมาย คือ การประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ การจัดทำสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2. พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว คือ การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยว ศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุงสภาพแหล่งท่องเที่ยว

3. เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร คือ การพัฒนามัคคุเทศก์/ผู้นำเที่ยว/อาสาสมัครนำเที่ยวบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ได้มาตรฐาน พัฒนาเครือข่ายชุมชนด้านการท่องเที่ยว

4. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว คือ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว (ถนน ป้าย สภากาชาด) ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาแลนด์มาร์คในพื้นที่ การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ลานจอดรถ ไฟฟ้า อินเทอร์เน็ต)

5. พัฒนากิจกรรมสินค้าบริการและมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง คือ การสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อแรงดึงดูดในแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า) การพัฒนาและส่งเสริมของที่ระลึก (สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์หลักของเพชรบูรณ์ ในแหล่งท่องเที่ยว)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

1. การจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

กุลวรา สุวรรณพิมล (2548) และวิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551) ได้ให้ความหมายของการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ว่าหมายถึง เส้นทางท่องเที่ยวที่ประกอบด้วย ถนน แม่น้ำ คลอง ทางเท้า เป็นแนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็นหรือเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวและจุดที่น่าสนใจต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น ซึ่งเป็นระบบโครงข่ายที่ใช้เชื่อมส่วนต่าง ๆ ของเมืองเข้าไว้ด้วยกัน มีเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายรอง หรือเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของคนท้องถิ่น หรือเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาใหม่เฉพาะเป็นพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวก็ได้ อย่างไรก็ตามการจัดเส้นทางควรควบคุมเส้นทางและรูปแบบการสัญจรไม่ให้สับสน และควรให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทาง โดยจัดทำการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง ซึ่งอาจเป็นแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการ เช่น ที่จอดรถ ที่พัก ห้องน้ำ ถังขยะ โทรศัพท์ เป็นต้น (วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว, 2551) โดยเส้นทางท่องเที่ยวควรประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน (กุลวรา สุวรรณพิมล, 2548, น. 164 - 165) ดังนี้

1. ด้านความเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในขณะนั้น ซึ่งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมักจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและมาตรฐาน ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีมาตรฐานเทียบเท่ากับสถานที่อื่น ๆ
3. ด้านสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ควรมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มรายได้ และต้องค้นหาจุดที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
4. ด้านระยะทาง ต้องมีระยะทางที่เหมาะสม ไม่ไกลจนเกินไป มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว

5. ด้านสภาพภูมิอากาศ ต้องคำนึงถึงอากาศที่ดี ปลอดภัยตลอดเวลา

2. รูปแบบของเส้นทางท่องเที่ยว

รูปแบบของเส้นทางท่องเที่ยว เป็นเส้นทางที่ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายถึงคุณค่าของมรดกทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและส่งเสริมคุณค่าทางมรดกทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์ เพื่อมอบประสบการณ์ทางนันทนาการและการเรียนรู้ และเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ท่องเที่ยวได้ โดยรูปแบบของเส้นทางท่องเที่ยวมี 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1 เส้นทางท่องเที่ยวเขตเมือง

เมืองที่มีบทบาทดึงดูดใจการท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่น่าสนใจมีความหลากหลายของกิจกรรม ประเภทต่าง ๆ เช่น การค้า สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยวในเขตเมืองจะสัญจรโดยการเดินเท้า ซึ่งเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับพิจารณากำหนดเส้นทางเป็นพิเศษ ซึ่งโดยส่วนมากแล้วจะเป็นการกำหนด เส้นทางที่เหมาะสมต่อการเดินทางในหนึ่งวัน เส้นทางเหล่านี้จะผ่านจุดต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เป็นวิธีที่ค่อนข้างสะดวกเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ เนื่องจากการเดินทางนั้นไม่มีการกำหนดระยะเวลาสามารถหยุดแวะชมตามจุดต่าง ๆ ที่น่าสนใจได้ต้องการ และเหตุผลที่สำคัญในการพัฒนาการเดินทางในเมือง คือ การขยายและพัฒนาพื้นที่ในบริเวณศูนย์กลางการจับจ่ายใช้สอยหรือการสร้างภาพพจน์ใหม่ให้กับเมืองก่อให้เกิดความต้องการ กิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้นภายในเมือง อาทิเช่น นิทรรศการ การแสดงเทศกาล และกิจกรรมอื่น ๆ อาจจะต้องเตรียมพื้นที่ในการอำนวยความสะดวก ได้แก่ ทางเดินเท้า ที่นั่งพักผ่อน น้ำพุ ร้านค้า ร้านอาหาร และกิจกรรมในยามค่ำคืน หากเดินเท้าได้รับการออกแบบและแผนที่ที่ดี จะช่วยปรับภูมิสภาพแวดล้อม สังคมและพื้นที่เกี่ยวเนื่องให้ได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน (Rubenstein, 1992, pp. 21-22) โดยมีหลักการจัดเส้นทางเดินเท้า ดังนี้

2.1.1 สงวนรักษา พื้นฟูเศรษฐกิจ และป้องกันไม่ให้น่านใจกลางเมืองขยายตัวออกไปยังชานเมือง ใช้ในการวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงย่านใจกลางเมือง และรักษาสภาพแวดล้อมเมือง

2.1.2 ช่วยให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เดินทางเท้า รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย

2.1.3 ช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัดและปัญหาการกีดขวางทางสัญจรของยานพาหนะ

2.1.4 ช่วยปรับปรุงลักษณะทางจิตภาพของชุมชนเมือง ให้สวยงามและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.1.5 ช่วยลดมลภาวะทางเสียงและมลภาวะที่เกิดจากการจราจรบนท้องถนน

2.1.6 รองรับปริมาณนักท่องเที่ยวและนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่สถานที่ได้สะดวกและ
ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

2.1.7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเมืองให้บริการสาธารณะและกิจการ
ต่าง ๆ ของประชาชน เช่น การพบปะสังสรรค์ และการแสดงต่าง ๆ

2.1.8 ส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน อาคารทางประวัติศาสตร์ และป้องกัน
ไม่ให้โบราณสถานทรุดโทรมลง เนื่องจากการสั่นสะเทือนของรถยนต์ เป็นต้น (Untermann, 1984,
p. 135)

2.2 เส้นทางการประวัติศาสตร์

การท่องเที่ยวในเมืองประวัติศาสตร์และเป็นการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับ
ความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากเมื่อประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมได้รับการวางแผนในด้านการอนุรักษ์
ประวัติศาสตร์ รวมทั้งมีการพัฒนาให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายขึ้น เช่น การจัดแสดงแสงสีเสียงเพื่อ
เพิ่มความน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว โดยมีหลักการจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

2.2.1 นำเสนอวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงธรรมเนียม
ประเพณีแต่งกาย แบบแผนในการดำรงชีวิต ศาสนา และการเข้าไปมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตท้องถิ่นเป็นสิ่ง
ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญ

2.2.2 นำเสนอศิลปปะท้อท้องถิ่น เช่น ดนตรี การละเล่น การฟ้อนรำ และ
ศิลปหัตถกรรม เช่น ภาพวาด งานประติมากรรมเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ นอกจากนี้ รูปแบบทาง
สถาปัตยกรรมยังเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญอีกด้วย

2.2.3 นำเสนอกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากการสำรวจความคิดเห็นด้านการ
ท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ มีผลมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้น
เช่น การแสดงช้างในเขตป่าร้อนชื้น การเที่ยวชมอุตสาหกรรมของตลาดชุมชนก็ได้รับความนิยมจาก
นักท่องเที่ยวมากเช่นเดียวกัน

2.2.4 นำเสนอความแตกต่างของเมืองและชุมชน ความแตกต่างของเมืองชนบท
อาคารบ้านเรือน มีความเป็นอยู่ของผู้คนเมืองย่านศูนย์ร้านค้า ร้านอาหาร สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์
เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบการเรียนรู้และสัมผัสความรู้สึกที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวนั้น และเมือง
ท่องเที่ยวบางแห่งยังได้จัดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวซึ่งการแสดงเหล่านี้
ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเสมอมา

2.2.5 นำเสนอรูปแบบทางวัฒนธรรมความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์ คือ การ
สามารถบอกกล่าวเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ งานศิลปปะท้อท้องถิ่นหรือความก้าวหน้าทาง

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัตถุประสงค์หลักของพิพิธภัณฑ์นั้นก่อตั้งเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในเมืองและดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ

2.2.6 นำเสนอประเพณีและเทศกาลท้องถิ่นความเชื่อค่านิยมในท้องถิ่นหรืออิทธิพลทางศาสนา ประเพณีและเทศกาลเหล่านี้ก่อให้เกิดฤดูกาลท่องเที่ยวจากความนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น

2.3 เส้นทางธรรมชาติ

เส้นทางธรรมชาติเป็นเส้นทางสำคัญสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะทำหน้าที่เป็นทั้งจุดเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวและช่วยป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวจากผลกระทบที่เกิดจากการเหยียบย่ำและกิจกรรมการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อกลางที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจและซาบซึ้งต่อธรรมชาติอย่างใกล้ชิดมากขึ้น โดยมีหลักการจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนี้

2.3.1 เป็นเส้นทางเดินชมธรรมชาติ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำนักท่องเที่ยวเข้าไปชื่นชมธรรมชาติ ระหว่างการใช้เส้นทาง อาจมีการเรียนรู้ธรรมชาติระหว่างทางด้วย

2.3.2 เส้นทางเดินป่าระยะไกลเป็นเส้นทางเดินระยะไกล

2.3.3 เส้นทางสื่อความหมายธรรมชาติเป็นเส้นทางที่สร้างขึ้น เพื่อการสื่อความหมายให้ความรู้ และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว

2.3.4 เส้นทางเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเส้นทางที่สร้างขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์หลักในการนำนักท่องเที่ยวจากจุดหมายหนึ่งไปยังอีกจุดหมายหนึ่งภายในแหล่งท่องเที่ยว การออกแบบมักให้เป็นเวลาทางที่สั้นที่สุดเพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการอย่างรวดเร็วที่สุด

2.4 เส้นทางแบบผสมผสาน

เส้นทางแบบผสมผสานเกิดจากการวางแผนผังในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น หลากหลายประเภทในบริเวณเดียวกัน เพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว คือ เส้นทางที่กำหนดขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น เส้นทางท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติจากการที่นักท่องเที่ยวในหลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิมซ้ำอยู่เป็นประจำหรืออาจเป็นเส้นทางที่กำหนดขึ้นมาเฉพาะเป็นพิเศษ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศแหล่งท่องเที่ยวโดยมีการจัดเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ดังนี้

2.4.1 การกำหนดเส้นทางควรสำรวจและสังเกตจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ประกอบกับแนวโน้มที่ควรจะเป็นในการตัดสินใจเดินทาง จากการพิจารณาดำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยว

ประเภทต่าง ๆ และจัดอันดับความสำคัญความน่าสนใจ จากนั้นจึงพิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

2.4.2 การจัดเส้นทางในลักษณะวงจรบรรจบทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่เกิดความเพลิดเพลินไปตลอดเส้นทางโดยไม่ต้องย้อนกลับไปเส้นทางเดิม

2.4.3 การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างการกำหนดเส้นทางอาจทำขึ้นในเส้นทางหรือระบบก็ได้ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อยต่างกันความแตกต่างกันเนื่องมาจากความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางสำหรับผู้สนใจศิลปะและวัฒนธรรมหรืออาจเป็นเส้นทางที่มีความหลากหลายและมีความน่าสนใจอยู่ร่วมกัน

2.4.4 ความต่อเนื่องกับเส้นทางท่องเที่ยวภายนอกเมือง เส้นทางท่องเที่ยวไม่ควรจะจำกัดอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้น ควรเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวภายนอกและเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้วย ซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

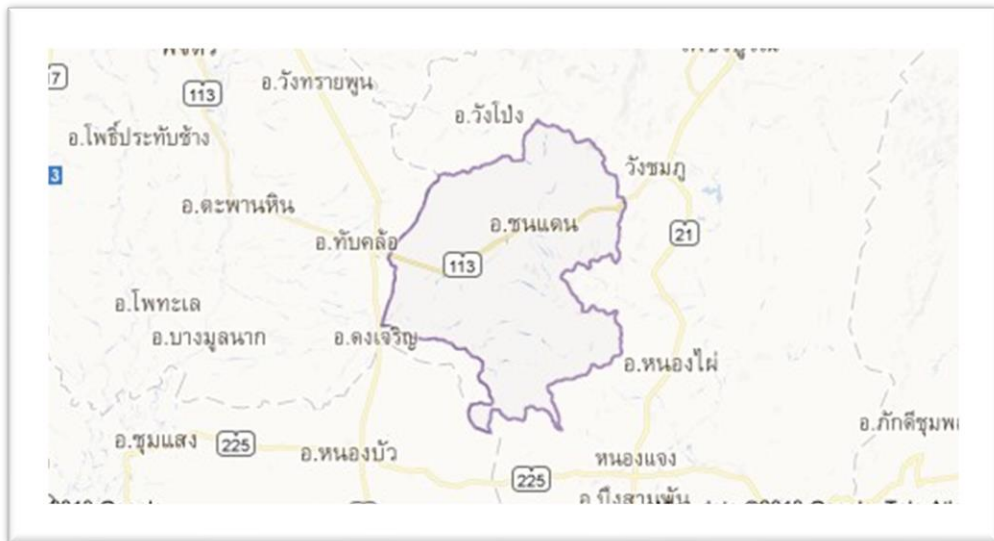
อำเภอชนแดน เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีเนื้อที่ประมาณ 1,157 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิอากาศแบบมีลมหนาวและมีมรสุมร้อน มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน ฤดูหนาว ฤดูฝน อากาศโดยส่วนมากจะมีลมเย็นและแดดร้อนบ้าง ตลอดทั้งปี อำเภอชนแดนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด และมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอวังโป่ง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเมือง และอำเภอหนองไผ่ (จังหวัดเพชรบูรณ์)

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอหนองไผ่ และอำเภอบึงสามพัน (จังหวัดเพชรบูรณ์) อำเภอหนองบัว (จังหวัดนครสวรรค์) และ อำเภอดงเจริญ (จังหวัดพิจิตร)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอดงเจริญและอำเภอทับคล้อ (จังหวัดพิจิตร)

ภาพ 2 แผนที่พื้นที่ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอชนแดน, 2560

การปกครองของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค ออกเป็น 9 ตำบล 125 หมู่บ้าน และมีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 79,633 คน แบ่งออกเป็นประชากร ชาย จำนวน 39,925 คน จำนวนประชากรหญิง จำนวน 39,708 คน แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

อำเภอ	ชื่อตำบล	การปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนหมู่บ้าน
ชนแดน	ชนแดน	- องค์การบริหารส่วนตำบลชนแดน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลชนแดน (นอกเขตเทศบาลตำบลชนแดน) - เทศบาลตำบลชนแดน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลชนแดน	14
	ท่าข้าม	- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าข้าม (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม) - เทศบาลตำบลท่าข้าม ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าข้าม	11
	พุทธบาท	- องค์การบริหารส่วนตำบลพุทธบาท ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพุทธบาททั้งตำบล	28
	ลาดแค	- องค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลาดแคทั้งตำบล	22
	บ้านกล้วย	- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านกล้วยทั้งตำบล	17
	ชัยพุทธรา	- องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพุทธรา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลชัยพุทธราทั้งตำบล	9
	ตะกุดไร	- องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุดไร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะกุดไร (นอกเขตเทศบาลตำบลดงขุย)	11
	ศาลาลาย	- เทศบาลตำบลศาลาลาย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศาลาลายทั้งตำบล	10
	ดงขุย	- องค์การบริหารส่วนตำบลดงขุย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดงขุย (นอกเขตเทศบาลตำบลดงขุย) - เทศบาลตำบลดงขุย ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลดงขุยและตำบลตะกุดไร	17

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดเพชรบูรณ์, 2560

การท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน ได้รับการส่งเสริมจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพชรบูรณ์ (อบจ.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ภูเขาหินปะการัง ตั้งอยู่ตั้งอยู่ที่ตำบลซับพุทรา ซึ่งภูเขาหินปะการังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความเป็นเอกลักษณ์อีกแห่งหนึ่ง มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนแหลมคมสีเทาเข้ม นอกจากนี้ อำเภอชนแดนยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เช่น วัดพระพุทธรบาทชนแดน ดังภาพ 3

ด้านคมนาคมของอำเภอชนแดน มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองเพียง ชนแดน 52 กิโลเมตร ระบบการขนส่งทางบก ได้แก่ (1) รถยนต์ส่วนตัว โดยใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 13 และ (2) สถานีขนส่งจังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถต่อรถโดยสารมายังอำเภอชนแดน หรือบริษัทขนส่งอื่น ๆ

ภูเขาหินปะการัง

วัดพระพุทธรบาทชนแดน

ภาพ 3 สถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอชนแดน, 2560

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการรวบรวม ทบทวน และสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การจัดเส้นทางเชื่อมโยงเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ แบบ

ตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้แก่

1. การจัดเส้นทางท่องเที่ยว

การศึกษาของวิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551) ทำศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงบริบทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอเมือง เพื่อศึกษา ทรัพยากรที่มีคุณค่าแก่การท่องเที่ยว รวมทั้งเสนอเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ใน งานวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง ท่องเที่ยว แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า เมืองเพชรบุรีมีความโดดเด่น ของทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด และได้เสนอเส้นทางเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 5 เส้นทาง โดยเน้นการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551) มีเครื่องมือที่ใช้สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริจรรยา ประพศุทธิกิจ (2553) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การ ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ เพื่อเสนอเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว แบบสำรวจสิ่ง อำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และแบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ใน การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัด ตราด ได้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ จำนวน 12 แห่ง จากนั้นนำผลการวิจัยมาจัดเส้นทาง จำนวน 4 เส้นทาง และนำเส้นทางที่ได้นำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า เส้นทางที่ 4 มีจุดแข็งมากที่สุด เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถ ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ รองลงมา คือ เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ โดยมีจุดอ่อน คือ แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวน้อย ขาดการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดการ

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว แต่มีโอกาส คือ แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นได้

พนกฤษ อุดมกิตติ (2557) ศึกษาเรื่องการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร จากการลงพื้นที่และแจกแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาประเมินคุณค่าและวิเคราะห์ SWOT Analysis (จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนี้ สอดคล้องกับศิริจรรยา ประพุดติกิจ (2553) และผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวและการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่เขตตลิ่งชันเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง มีทรัพยากรวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง จากการสำรวจเส้นทางพบว่า มีเส้นทางคอนกรีตเสริมเหล็กที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม ทั้งที่มีความปลอดภัยสูง ดังนั้นพื้นที่นี้จึงเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาส่งเสริมให้เป็นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวได้ แต่มีปัญหาคือการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่เดิม มีการใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมและประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ดังนั้นต้องศึกษาการจัดการเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวโดยการให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมพื้นที่อย่างทั่วถึง

ชมภูษุช หุ่นนาค (2558) ศึกษาการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ศึกษาการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดสมุทรสงคราม และ 3) จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสงครามที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม) มีวิธีดำเนินการวิจัยในเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) จังหวัดสมุทรสงครามถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวสูงมาก เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย 2) การเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว มี 4 มิติ คือ 2.1) มิติด้านวิถีชีวิตชุมชน 2.2) มิติด้านวัฒนธรรม และศาสนา 2.3) มิติด้านประวัติศาสตร์ และ 2.4) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติ 3) แนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสงคราม คือ เน้นการพัฒนาและเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

เบญญทิพย์ ทองวิไล (2559) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบเส้นทางในอำเภอปราณบุรีในปัจจุบัน 2) เพื่อสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอปราณบุรีที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก มีถนนเส้นหลัก คือ ถนนเพชรเกษมและมีถนนเส้นรองอีกมากมายเพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยรอบ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่นั้นอยู่ไม่ห่างไกลกันสามารถเที่ยวได้เป็นเส้นทางตรงโดยไม่ต้องวนกลับมาจุดเดิม โดยใช้ถนนเส้นหลักและเส้นรองผสมผสานกันไป ในส่วนของระดับความต้องการปัจจัยในการจัดการเส้นทางท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวต้องการความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมมากที่สุด และการนำเสนอการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบโปรแกรมทัวร์อยู่ในระดับปานกลาง

2. การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

กัลยา สว่างคง (2558) ศึกษาการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกในจังหวัดสระบุรี เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองของนักท่องเที่ยว โดยเลือกประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกที่สำคัญทั้ง 4 แห่งในจังหวัดสระบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

การศึกษาประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกในจังหวัดสระบุรีของกัลยา สว่างคง (2558) มีเครื่องมือในส่วนของ การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวสอดคล้องรายงานวิจัยของปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2553) ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอควนและบ้านโตนป่าหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ความต้องการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ

ชุมชน โดยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สังเกต การสอบถามและสนทนากลุ่มย่อย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่คำนึงถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว การสร้างจุดเด่นของพื้นที่ ปรับปรุงความสะอาดและภูมิทัศน์ให้สวยงามพร้อมกับสร้างจิตอนุรักษ์ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ 2) ด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว การมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการมาเยือนของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ การจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับการถ่ายทอดความรู้ 3) ด้านการพัฒนาการตลาด การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของทั้งสองชุมชน เน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้และสร้างความตื่นตัวสอดคล้องกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน และจัดทำคู่มือ พัฒนาเว็บไซต์สำหรับประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีแนวนโยบายในการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความยั่งยืน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดและการจัดการเพื่อการวางแผนและการดำเนินงาน และจัดให้มีกลไกที่สำคัญของผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างชุมชนบ้านทุ่งมะปรางค์และบ้านโตนป่าหน้น

ฉัตรชฎา พิชัยภมฉัตร (2550) ศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี พบว่าผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี ขอความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั่วไปถึงความต้องการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรีจากแบบสอบถาม เพื่อนำมาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกไปท่องเที่ยวมากที่สุด จากนั้นได้ใช้แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 7 เกณฑ์ชี้วัดด้านการท่องเที่ยวเพื่อการประเมินศักยภาพและวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจะมีความปลอดภัย เข้าถึงได้อย่างสะดวก มีจุดบกพร่องด้านการท่องเที่ยวเล็กน้อย กลุ่มที่มีศักยภาพปานกลาง มีความสำคัญและคุณค่าไม่มาก สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ปานกลาง กลุ่มที่มีศักยภาพต่ำ เข้าถึงลำบาก ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ไพศาล พรชัยสิทธิกุล, และเพชรศรี นนท์ศิริ (2558) ศึกษาการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในเขตอำเภอบางกระทุ่มและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำมาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทุ่ม โดยเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยว แบ่งประเภทของทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ประเภทศิลปวัฒนธรรม 2) ประเภทธรรมชาติและวิถีชีวิต

3) ประเภทภูมิปัญญาในการส่งเสริมสุขภาพ และ 4) ประเภทวิสาหกิจชุมชน ประชากรศึกษา จากการศึกษาจึงได้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด 4 สถานที่ท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภท จากนั้น ได้นำผลมาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ได้ 4 เส้นทาง ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ คือ รายการท่องเที่ยวแบบไปเช้า - เย็นกลับ เนื่องจากขาดความพร้อมด้านที่พักและการบริการอาหาร โรงพยาบาลบางกระทู้มีความเหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแบบส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากรและการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้เกิดจากขาดการประสานงานระหว่างที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเพื่อการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลกของไพศาล พรชัยสิทธิกุล และเพชรศรี นนท์ศิริ (2558) มีเครื่องมือและแนวทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสอดคล้องกับสูตรรัตน์ แสงจางนงค์ (2550) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวพระตำหนักในสมัยรัชกาลที่ 5 เขตพระราชวังดุสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในเขตพระราชวังดุสิต โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวพระตำหนักที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นสำคัญ ผลการศึกษา พบว่า ในพื้นที่เป้าหมายมีอาณาบริเวณตั้งแต่พระที่นั่งวิมานเมฆถึงวังสวนสุนันทา สามารถพัฒนาโปรแกรม นำเที่ยวได้ 2 โปรแกรม ได้แก่ โปรแกรมท่องเที่ยวแบบเต็มวัน จำนวน 2 โปรแกรม และโปรแกรมท่องเที่ยวแบบครึ่งวัน จำนวน 4 โปรแกรม และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ เพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยว การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่

3. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำท่าคา ของธมกร ธาราศรีสุทธิ (2555) พบว่า แนวทางการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม สามารถสร้างอาชีพ การส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวจากสินค้าที่ผลิตจากชุมชนให้เกิดการกระจายรายได้ ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสเยี่ยมชม รวมถึงการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ดำรงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ซึ่งการศึกษางานวิจัยนี้สอดคล้องกับกุลชลี พวงเพชร (2555) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการและการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เพื่อศึกษาการพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดผลกระทบเชิงบวก ได้แก่ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สาธารณูปโภคต่าง ๆ และเป็นการอนุรักษ์ และเผยแพร่ชุมชนให้เป็นที่รู้จัก ส่วนผลกระทบเชิงลบ ได้แก่ ปัญหาสภาวะสิ่งแวดล้อมของชุมชนในส่วนของขยะมูลฝอย เกิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งต้องมีแนวทางการป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของอำเภอชนแดน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการประยุกต์หลักการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและหลักความยั่งยืน (Sustainability) มาใช้ร่วมกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ที่เลือกศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริม รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยการดำเนินงานหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) การรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อนำมาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ขั้นตอนที่ 2) การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพ และความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ในระดับที่มีศักยภาพสูงมากถึงศักยภาพปานกลาง และขั้นตอนที่ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา เพื่อเสนอเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน

การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา

การศึกษานี้ เลือกศึกษาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยอำเภอชนแดนเป็นอำเภอที่มีเงื่อนไขสอดคล้องกับการนำแนวคิดเรื่องการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวมาใช้ ได้แก่ ด้านที่ตั้ง เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ อาทิ เขาค้อ และภูทับเบิก ฯลฯ ด้านแหล่งท่องเที่ยว เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน และด้านนโยบาย เป็นพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์, 2558)

การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ส่วน ได้แก่

1. การรวบรวมรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

รวบรวมรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลชนแดน ท่าข้าม พุทธบาท ลาดแค บ้านกล้วย ชับพุทรา

ตะกุดไร ศาลาลาย และดงขุย (กรมการปกครอง, 2562) โดยดำเนินการสืบค้นข้อมูลรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวจากฐานข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของประเทศไทย และเอกสารสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์ของหน่วยงาน อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ www.wongnai.com, www.edtguide.com, www.painaidii.com, www.chillpainai.com, www.pateawthai.com, www.tripadvisor.com และ www.teeteawthai.com

2. การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการคัดเลือกตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ เกณฑ์ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน คือ ความเป็นที่รู้จักและถูกกล่าวถึงของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ที่ได้จากการเก็บข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ตและเอกสารเผยแพร่ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อศึกษานั้น ต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกกล่าวถึงมากกว่าครึ่งหนึ่งจากจำนวนแหล่งข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษานี้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 15 แหล่ง แสดงดังตาราง 3 เพื่อนำแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและดำเนินการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว

ลำดับ	ลำดับ	ที่มาของข้อมูล	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			www.tourismthailand.org	www.wongnai.com	www.edtguide.com	www.thai-tour.com	www.painatdill.com	www.atphetchabun.com	www.phetvarety.com	www.tourphetchabun.com	www.amphoe.com	www.thailandtourismdirectory.go.th	www.google.com/search=สถานีท่องเที่ยวอำเภออานันทมหิดล+จังหวัดเพชรบูรณ์	www.dooasia.com	ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย - Thailand Information Center	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเตย (ตบอ.)
		รายชื่อแหล่ง															
	55	วัดเทพพนม															
	56	วัดวังรก															
ชัยพุทธา	57	วัดใหม่สามัคคี															
	58	วัดวังไทรเจริญธรรม															
	59	วัดบ้านใหม่สะพาน															
	60	วัดโป่งเจ็ดเศียร															
	61	วัดเนินสง่าจตุรมณีโรชน์															
	62	วัดทางไค้สามัคคีธรรม															
	63	วัดทรัพย์พุทธา															
	64	วัดชัยเจริญ															
	65	วัดเขาถ้ำศรีทรงธรรม															
	66	ภูเขาหินปะการัง															
ตะกุดไร่	67	วัดสันติสุขาราม															

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาภายในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ (รายชื่อตัวแทนหน่วยงาน ดังแสดงในภาคผนวก ค) แบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) การลงพื้นที่สัมภาษณ์ที่อำเภอชนแดน 2) การติดต่อสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ซึ่งการเก็บข้อมูลทั้ง 2 รูปแบบนี้ เป็นวิธีดำเนินการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดในช่วงเวลาของการทำวิจัย เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถลงพื้นที่สัมภาษณ์บางแหล่งท่องเที่ยวได้ และใช้การติดต่อสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์แทน เพื่อเก็บข้อมูลด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ดัดแปลงมาจากโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานรากเครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง (ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล, 2553)

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษานี้ ใช้แบบประเมินด้านความคิดเห็นต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ดัดแปลงมาจากโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานรากเครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง (ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล, 2553) ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และ 6) ด้านการจัดการ โดยเป็นแบบประเมินเพื่อใช้เก็บข้อมูลด้านความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชน ที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ (รายละเอียดเกณฑ์การประเมินดังแสดงในภาคผนวก ข)

ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบที่มีมาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 หมายถึง มีศักยภาพน้อยที่สุด น้อย ปานกลางมาก และมากที่สุด ตามลำดับ (ปาริฉัตร, 2553) มีเกณฑ์การวิเคราะห์ผลดังแสดงในตาราง 4 ช่วงคะแนนการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตาราง 4 แสดงช่วงคะแนนการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ช่วงคะแนน (Mean)	ระดับศักยภาพ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง $\sum X$ = คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่าง

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S. D. = \sqrt{\frac{(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S. D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ค่าคะแนนของตัวอย่าง

 \bar{X} = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง

n = ขนาดของตัวอย่าง

การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary stakeholders) เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล และบริหารแหล่งท่องเที่ยวที่พิจารณา เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา รายชื่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงรายชื่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยงานภาครัฐ	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์	1
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว)	ผู้อำนวยการ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์	1
สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์	พัฒนาการอำเภอชนแดน	1
องค์การบริหารส่วนตำบลชนแดน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชนแดน	1
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	1
องค์การบริหารส่วนตำบลดงขุย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงขุย	1
องค์การบริหารส่วนตำบลพุทธรบาท	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธรบาท	1
องค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค	1
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย	1
องค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับพุทรา	1
องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุดไร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะกุดไร	1
สำนักงานเทศบาลตำบลชนแดน	นายกเทศมนตรีตำบลชนแดน	1
สำนักงานเทศบาลตำบลดงขุย	นายกเทศมนตรีตำบลดงขุย	1
สำนักงานเทศบาลตำบลท่าข้าม	นายกเทศมนตรีตำบลท่าข้าม	1
สำนักงานเทศบาลตำบลศาลาลาย	นายกเทศมนตรีตำบลศาลาลาย	1

1.1 หน่วยงานภาคเอกชน คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary stakeholders) เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ผู้ประกอบการที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของฝาก/ของที่ระลึก ที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือใกล้เคียงบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่พิจารณา เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

1.2 ภาคประชาชนของการศึกษานี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Primary stakeholders) เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้แทนที่สามารถให้ข้อมูลในมุมมองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยคัดเลือกเพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ กำนันและ/หรือผู้ใหญ่บ้านของแต่ละตำบล จำนวน 9 ตำบล ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา

การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมด้านการส่งเสริมและนโยบายด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์รวมถึงกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสามารถในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มาเชื่อมโยงจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสม พร้อมแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และ 3) การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ (TOWS) ตามหลักความยั่งยืน

1. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวถูกนำมาใช้ในการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว โดยเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในระดับที่มีศักยภาพมากที่สุด ศักยภาพมาก และศักยภาพปานกลาง มาดำเนินการจัดเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับการนำแนวคิดเรื่องการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยเส้นทางท่องเที่ยวจำนวน 4 เส้นทาง ได้แก่ 1) เส้นทางในเขตเมือง 2) เส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3) เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และ 4) เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน โดย

การวางแผนผังที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว จำนวน 1 เส้นทาง ทั้งนี้ หลักการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นเส้นทางท่องเที่ยว พิจารณาตั้งต้นจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีระยะทางใกล้กับเส้นทางสายหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ทางหลวงหมายเลข 21 และทางหลวงหมายเลข 12 มากที่สุด และพิจารณาจากระยะทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่แรกและแหล่งท่องเที่ยวถัดไป มีระยะทางสั้นที่สุด

การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ได้มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยนำข้อมูลแนวทางการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มาเป็นแนวทางในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบที่เหมาะสม

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของเส้นทางท่องเที่ยวตามแนวทางการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเส้นทางท่องเที่ยวนี้ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ SWOT ภายใต้กรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) การดำเนินการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และ 3) การวัดประสิทธิภาพของการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ (qualitative) ที่ทำให้ทราบถึงความสามารถในการเป็นเส้นทางท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในขั้นตอนต่อไป

3. การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้านแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ บนเส้นทางท่องเที่ยวตามแนวทางการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการนำผลการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) มาเปรียบเทียบกับข้อมูลปัจจัยภายนอก (โอกาส อุปสรรค)

มาทำ TOWS Matrix เพื่อให้ได้กลยุทธ์เชิงรุก เชิงป้องกัน เชิงแก้ไข และเชิงรับ แล้วจึงนำไปจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างสรรค์การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์และประวัติศาสตร์ มีเป้าหมาย คือ 1) สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน มีมูลค่าสูงบนฐานนิเวศน์ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมสันทนาการที่หลากหลาย ภายในปี 2036 2) สร้างมูลค่ารายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เป็นอย่างน้อยภายใน ปี 2036

2. แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ.2561 – 2564) คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรม และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ การดูแลความปลอดภัย และปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ส่วนที่ 2 ระดับศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา และส่วนที่ 3 เส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม และแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-3 ของงานวิจัยตามลำดับ

แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา

จากการรวบรวม ศึกษา และคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ทราบถึงรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการกล่าวถึง และรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษาและรวบรวมรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จากฐานข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของประเทศไทย และเอกสารสิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น 86 แห่ง แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงรายชื่อและจำนวนแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์

ตำบล	จำนวน (แหล่ง)	รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว	
ชนแดน	12	1. สวนสาธารณะเจ้าแม่กวนอิม 2. วัดห้วยตุมสุธาวาท 3. วัดพระพุทธรูปชานแดน (วัดหลวงพ่อทบ) 4. น้ำตกวังวนแสนสุข 5. วัดคลองห้วยนา 6. วัดเขาคณา (วัดผาแดง)	7. สิ้นค้ำชะขามนายแวน 8. วัดเขาอีแหลม 9. วัดเขาธง 10. เขายอดซำโบก 11. วัดศิริรัตนวาราม 12. วัดป่าชนแดน
ท่าข้าม	5	1. วัดศิริรัตนวาราม (วัดท่าข้าม) 2. วัดโพธิ์เตี้ย 3. วัดกุฎีพระ	4. วัดจันทาราม 5. อ่างเก็บน้ำกุฎีพระ
พุทธรบาท	20	1. วัดใหม่ศรีสุธรรมมา 2. วัดห้วยงาช้าง 3. วัดหนองตาด 4. วัดวังมะปรางวนาราม 5. วัดพุทธไธยสวรรค์ 6. วัดบ้านอ่างหิน 7. วัดเนินมะค่างาม 8. วัดเนินต้องวาราม 9. วัดน้ำลัดสามัคคีธรรม 10. วัดน้ำพุสามัคคี	11. วัดธัมมวิโมกข์ 12. วัดกกจั่นประชาบำรุง 13. ถ้ำผาทอง 14. น้ำตกแสนสมบุรณ์ 15. อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด 16. วัดเขารัง 17. วัดผาทอง 18. วัดเขาคลองปอบ 19. เขาโล้น 20. วัดลาดน้อย
ลาดแค	14	1. กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ 2. วัดหนองใหญ่ 3. วัดหนองปรือ 4. วัดชัยตะเคียน (ภูพระธาตุ) 5. วัดลาดแควรราม 6. วัดราษฎร์ศรีทธารธรรม 7. วัดราษฎร์ประชาบำรุง	8. วัดทรัพย์เจริญผล 9. วัดชัยสำราญเหนือสามัคคีธรรม 10. วัดชัยสามัคคี 11. วัดชัยลั่นทองนิพัทธ์วาราม 12. วัดชัยม่วง 13. วัดโคกสารสังจธรรม 14. วัดโคกยาว
บ้านกล้วย	5	1. วัดสำราญราษฎร์สามัคคี 2. วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก 3. วัดเขาคณา	4. วัดเทพพนม 5. วัดวังรวก

ตำบล	จำนวน (แหล่ง)	รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว	
ซับพุทราร	10	1. วัดใหม่สามัคคี 2. วัดวังไทรเจริญธรรม 3. วัดบ้านใหม่สะพาน 4. วัดโป่งเจ็ดเคียว 5. วัดเนินสง่าจัตรมณีโรจน์	6. วัดทางโค้งสามัคคีธรรม 7. วัดชัยเจริญ 8. วัดเขาถ้ำศรีทรงธรรม 9. ภูเขาหินปะการัง 10. วัดทรัพย์พุทราร
ตะกุดไร	9	1. วัดสันติสุขาราม 2. วัดหนองกลอย 3. วัดโป่งนกแก้ว 4. วัดป่าเขาสักกวนาราม 5. วัดพระธาตุเนินสว่าง	6. วัดพระธาตุไต้น้ำศรีสองเพชร 7. วัดเนินสว่าง 8. วัดเขาน้อยรังแตน 9. กลุ่มชมมอแม่บ้านตะกุดไร
ศาลาลาย	4	1. วัดสระปทุมทอง 2. วัดศาลาสันติธรรม	3. วัดศาลาลาย 4. กลุ่มแม่บ้านกุดจัน ทองม้วน สมุนไพรร
ดงขุย	7	1. วัดดงขุย 2. วัดดงเสือเหลือง 3. วัดนกงู 4. วัดสว่างเนตรดงขุย	5. วัดวารील้อม 6. วัดปลวกไล่ 7. วัดบุงคล้า
รวม	86		

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 86 แหล่ง ดังแสดงในตาราง 6 พบว่า ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม จำนวน 73 แหล่ง คิดเป็นร้อยละ 84.88 2) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จำนวน 6 แหล่ง คิดเป็นร้อยละ 6.98 3) แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน จำนวน 4 แหล่ง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 4.65 และ 4) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ จำนวน 3 แหล่ง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 3.49 ของจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามลำดับ โดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละตำบล (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ก) มีดังนี้

1. ตำบลชนแดน มีแหล่งท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ตามลำดับ

2. ตำบลท่าข้าม ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ คิดเป็นสัดส่วน 4:1 ของจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดในตำบลท่าข้าม

3. ตำบลพุทธบาท มีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เมื่อเทียบกับตำบลอื่นของอำเภอชนแดน โดยร้อยละ 80 เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ตามลำดับ

4. ตำบลลาดแค แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม โดยมีเพียง 1 แหล่ง ได้แก่ กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน

5. ตำบลบ้านกล้วย แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรมทั้งหมด

6. ตำบลซับพุทรา ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คิดเป็นสัดส่วน 9:1 ของจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดในตำบลซับพุทรา

7. ตำบลตะกุดไร แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม โดยมีเพียง 1 แหล่ง ได้แก่ กลุ่มชมมอบบแม่บ้านตะกุดไร ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน

8. ตำบลศาลาลัย ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม จำนวน 3 แหล่ง และแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน จำนวน 1 แหล่ง

9. ตำบลดงขุย แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดเป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม

2. แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่รวบรวมได้ จากข้อ 1. และผ่านเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว นั่นคือ เกณฑ์ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน หมายถึง แหล่งท่องเที่ยววันั้น ๆ เป็นที่รู้จักและถูกกล่าวถึงในมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนแหล่งข้อมูลทั้งหมด จำนวน 15 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ตและเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านเกณฑ์การประเมินและใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง แบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในตำบลดงขุย ตะกุดไร บ้านกล้วย ตำบลละ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในตำบลซับพุทรา

ลาดแค ท่าข้าม พุทธบาท ตำบลละ 2 แห่ง และตั้งอยู่ในตำบลชนแดน ตำบลละ 3 แห่ง รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ รูปแบบการท่องเที่ยว และแหล่งข้อมูลของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงรายชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ตำบล	แหล่งท่องเที่ยว	รูปแบบการท่องเที่ยว	แหล่งข้อมูล
ชนแดน	วัดพระพุทธรบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบท)	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	1, 2, 3, 6, 8, 9, 11, 13, 15
	น้ำตกวังแสนสุข	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15
	สินค้ามะขาม นายแว่น	แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน	6, 7, 9, 11, 13, 14, 15
ท่าข้าม	วัดจันทาราม	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	2, 6, 7, 9, 11, 13, 14, 15
	อ่างเก็บน้ำกุฎิพระ	แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ	1, 5, 6, 10, 11, 14, 15
พุทธบาท	น้ำตกแสนสมบูรณ์	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	1, 2, 3, 6, 10, 11, 13, 15
	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต	แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ	6, 7, 8, 11, 13, 14, 15
ลาดแค	กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้	แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน	1, 6, 8, 11, 12, 14, 15
	วัดชัยตะเคียน (ภูพระธาตุ)	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	6, 7, 8, 11, 13, 14, 15
บ้านกล้วย	วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	3, 7, 11, 12, 13, 14, 15
ชัยพุทธา	ภูเขาทินปะการัง	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	1, 2, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15
	วัดทางโค้งสามัคคีธรรม	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	6, 7, 8, 10, 11, 13, 15
ตะกุดไร่	กลุ่มขนมอบแม่บ้าน ตะกุดไร่	แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน	1, 3, 7, 11, 13, 14, 15
ดงขุย	วัดสว่างเนตรดงขุย	แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม	3, 5, 6, 7, 11, 13, 15

หมายเหตุ ¹www.tourismthailand.org, ²www.wongnai.com, ³www.edtguide.com

⁴www.thai-tour.com, ⁵www.painaidii.com, ⁶www.atphetchabun.com,

⁷www.phetvariety.com, ⁸www.tourphetchabun.com, ⁹www.amphoe.com,
¹⁰www.thailandtourismdirectory.go.th, ¹¹www.google.com/search=สถานที่
 ท่องเที่ยวอำเภอชนแดน+จังหวัดเพชรบูรณ์, ¹²www.dooasia.com, ¹³ศูนย์ข้อมูล
 ประเทศไทย – Thailand Information Center, ¹⁴องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 เพชรบูรณ์,
¹⁵องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ระดับศักยภาพด้านความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาภายในอำเภอ ชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ขั้นตอนนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์และติดต่อสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ตาม
 แบบสอบถาม (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ การประเมิน
 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้น การประเมิน
 ในขั้นตอนนี้จึงแสดงผลระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา จำนวน 14 แหล่ง (ดังแสดง
 ในตาราง 7)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษานี้ ได้แก่ หน่วยงานและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่ง
 ท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา จำนวน 14 แหล่ง ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการ
 ท่องเที่ยว) ภาคเอกชน (ได้แก่ ผู้ประกอบการโรงแรม รีสอร์ท ที่พัก ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก ร้าน
 ขายของ) และภาคประชาชน (ผู้แทนที่สามารถให้ข้อมูลในมุมมองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่
 ของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยคัดเลือกเพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน) ทั้งนี้ การศึกษานี้
 มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลด้านอุปทาน (Supply) การท่องเที่ยวของพื้นที่

สำหรับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐ 10 หน่วยงาน
 จำนวน 10 คน ตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 42 คน และภาคประชาชน ซึ่งเป็นกำนันและ/หรือ
 ผู้ใหญ่บ้านของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาแต่ละตำบล 8 ตำบล จำนวน 28 คน ดังนั้น จำนวนกลุ่ม
 ประชากรในการศึกษานี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค)

2. ระดับศักยภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
 จากการประเมินตามเกณฑ์ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว
 2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านการ
 ตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และ 6) ด้านการจัดการ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษามี

ศักยภาพอยู่ในเกณฑ์น้อย (มีคะแนนอยู่ในช่วง 2.20 -2.43) และปานกลาง (มีคะแนนอยู่ในช่วง 2.58-3.36) สามารถสรุประดับศักยภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาได้ ดังนี้

2.1 วัดพระพุทธบาทชนแดน (วัดหลวงพ้อทบ)

ภาพ 4 แหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธบาทชนแดน (วัดหลวงพ้อทบ)

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560

วัดพระพุทธบาทชนแดน (วัดหลวงพ้อทบ) ตำบลชนแดน อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 3.36 \pm 0.02$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยวมีถนนที่เดินทางได้อย่างสะดวก คือ ลักษณะของถนนเป็นคอนกรีตหรือลาดยางตลอดเส้นทางมาถึงแหล่งท่องเที่ยว การจราจรแบ่งออกเป็น 4 เลน มีเกาะกลางถนนเพื่อลดอุบัติเหตุ อาจมีผิวถนนที่ขรุขระบ้างแต่ไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทาง ทำให้การเดินทางสะดวกปลอดภัย มีป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง ยานพาหนะที่เข้าถึงรองรับได้ตั้งแต่พาหนะขนาด 2 ล้อ เช่น รถจักรยานยนต์ ไปจนถึงยานพาหนะขนาดใหญ่ เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล รถตู้ และรถบัสขนาดไม่เกิน 40 ที่นั่ง และตั้งอยู่บนถนนสายหลักของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ และเกณฑ์การประเมินที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า เนื่องจาก มีข้อมูลด้านคุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์น้อย ด้วยระยะเวลาการก่อตั้งเพียง 49 ปี (2515-2564) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าไม่มีคุณค่าและความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการที่มีประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาเยี่ยมชม สักการะ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีอยู่ของคุณค่าและความสำคัญทางวัฒนธรรมผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมใน

การรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบ) แสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบ)

ประเด็น	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.93	0.32	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.52	0.31	มาก
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	3.25	0.33	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.67	0.33	ปานกลาง
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.58	0.29	มาก
6. ด้านการจัดการ	3.22	0.33	ปานกลาง
รวม	3.36	0.02	ปานกลาง

2.2 น้ำตกวังแสนสุข

ภาพ 5 แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกวังแสนสุข

ที่มา: วาสนา โสมมูล, 2561

น้ำตกวังแสนสุข ตำบลชนแดน อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ($X \pm SD = 2.39 \pm 0.14$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง อย่างไรก็ตาม ลักษณะการเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างไม่สะดวก เนื่องจากลักษณะถนนถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นดินลูกรัง ยานพาหนะขนาดใหญ่กว่า รถยนต์ส่วนบุคคล 4 ล้อ ไม่สามารถเข้าถึงได้ ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว แต่มีเฉพาะป้ายบอกชื่อ ณ ที่ตั้ง เท่านั้น และเกณฑ์การประเมินที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า โดยพบว่า คุณค่าและความสำคัญทางธรรมชาติไม่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนในท้องถิ่นนั้น ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกวังแสนสุข แสดงดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกวังแสนสุข

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	2.73	0.32	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.19	0.41	น้อย
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.33	0.33	น้อย
4. ด้านคุณค่า	2.00	0.00	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	2.67	0.29	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.44	0.33	น้อย
รวม	2.39	0.14	น้อย

2.3 สินค้ามะขามนายแวน

ภาพ 6 แหล่งท่องเที่ยวสินค้ามะขามนายแวน

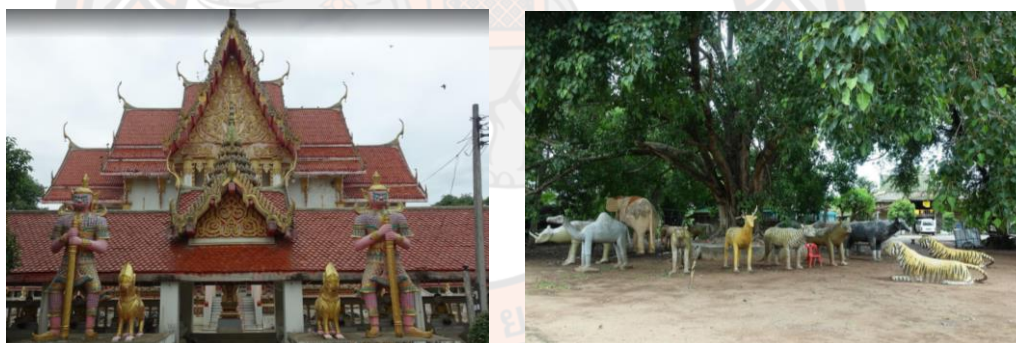
ที่มา: ไทยตำบล ดอท คอม, 2561

สินค้ามะขามนายแวน ตำบลชนแดน อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ($X \pm SD = 2.30 \pm 0.05$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเดินทาง คือ ลักษณะถนนเป็นคอนกรีตหรือลาดยางตลอดเส้นทาง โดยรวมพื้นผิวของถนนเรียบแต่ไม่สม่ำเสมอ แต่ไม่ทำให้เกิดอุปสรรคในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว และยานพาหนะที่เข้าถึงรองรับได้ตั้งแต่ยานพาหนะขนาด 2 ล้อ เช่น รถจักรยานยนต์ ไปถึงพาหนะที่มีขนาดใหญ่ เช่น รถยนต์ส่วนบุคคลขนาด 4 ล้อ รถตู้ และรถบัสขนาดไม่เกิน 20 ที่นั่ง อย่างไรก็ตามป้ายบอกทางมีเฉพาะ ณ ที่ตั้ง เท่านั้น และเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า โดยพบว่า สินค้ามะขามนายแวนไม่มีความงามตามธรรมชาติและไม่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ แต่สินค้ามะขามนายแวนเป็นสินค้า OTOP ของตำบลชนแดน มีสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตในปัจจุบัน ที่นำวัตถุดิบในท้องถิ่น ได้แก่ มะขาม มาใช้และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สร้างเอกลักษณ์และรายได้ประจำท้องถิ่น ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสินค้ามะขามนายแวน แสดงดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของ
แหล่งท่องเที่ยวสินค้ำมะขามนายแวน

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	2.53	0.21	น้อย
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.38	0.29	น้อย
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.33	0.33	น้อย
4. ด้านคุณค่า	2.11	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	2.42	0.29	น้อย
6. ด้านการจัดการ	2.34	0.33	น้อย
รวม	2.30	0.05	น้อย

2.4 วัดจันทาราม

ภาพ 7 แหล่งท่องเที่ยววัดจันทาราม

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม, 2562

วัดจันทาราม ตำบลท่าข้าม อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวพบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.94 \pm 0.03$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากเส้นทางจากถนนสายหลักมายังแหล่งท่องเที่ยวเป็นถนนคอนกรีตลาดยางตลอดเส้นทาง พื้นผิวจราจรเรียบเนียนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวถือว่าสะดวก เนื่องจากมีระยะทางห่างจากเส้นทางหลักของอำเภอชนแดน ประมาณ

1-3 กิโลเมตร เท่านั้น รถบัสหรือยานพาหนะที่มีขนาดเล็กกว่าสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และมีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะ พร้อมลูกศรบอกทิศทาง สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ โดยพบว่า การสื่อความหมายและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวน้อยมาก มีเพียงแผ่นพับเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีกิจกรรมอื่น นอกจากการเยี่ยมชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดจันทาราม แสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดจันทาราม

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.67	0.26	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.19	0.31	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.92	0.33	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.44	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.33	0.29	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.11	0.33	น้อย
รวม	2.94	0.03	ปานกลาง

2.5 อ่างเก็บน้ำกุฎิพระ

ภาพ 8 แหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฎิพระ

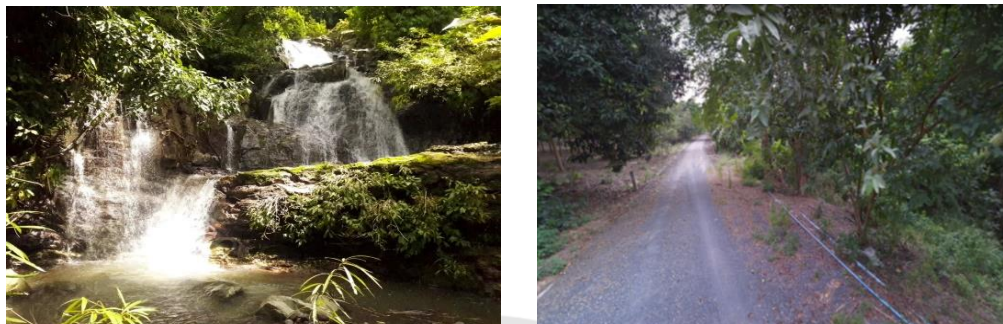
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม, 2562

อ่างเก็บน้ำกุฏิพระ ตำบลท่าข้าม อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ จากการวิเคราะห์และประเมินผลโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.93 \pm 0.05$) พบว่า เกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจาก ถนนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพผิวจราจรค่อนข้างสมบูรณ์เป็นถนนคอนกรีตและถนนลูกรังเป็นบางช่วงแต่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อการเดินทาง ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมีขนาดตั้งแต่รถจักรยานยนต์ไปถึงรถขนาดใหญ่ไม่เกิน 4 ล้อขึ้นไป เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล รถตู้ เป็นต้น และมีป้ายบอกเส้นทางไปยังที่แหล่งท่องเที่ยวรวมถึงป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวก่อนถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วย สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวได้รับการจัดตั้งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการตัดแปลงสภาพจากเดิมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม การตัดแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อธรรมชาติเพียงเล็กน้อย สามารถควบคุมและจัดการได้เป็นอย่างดี ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ แสดงดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.73	0.26	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.24	0.40	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.58	0.29	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.22	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.00	0.33	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.78	0.33	ปานกลาง
รวม	2.93	0.05	ปานกลาง

2.6 น้ำตกแสนสมบูรณ์

ภาพ 9 แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกแสนสมบูรณ์

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561

น้ำตกแสนสมบูรณ์ ตำบลพุดซา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ($X \pm SD = 2.43 \pm 0.17$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง อย่างไรก็ตาม เส้นทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถรองรับยานพาหนะขนาดเกิน 4 ล้อได้ เนื่องจากเป็นถนนเลนเดียว ค่อนข้างแคบ พื้นผิวถนนขรุขระไม่สมบูรณ์ เป็นถนนลูกรังและเป็นดิน นอกจากนี้ ไม่มีป้ายบอกทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงป้ายแสดงชื่อแหล่งท่องเที่ยว ณ ที่ตั้ง สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ พบว่า ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีการรักษาสิ่งแวดล้อมหรือฟื้นฟู ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความทรุดโทรม ไม่มีการจัดการให้ความรู้หรือป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว และนอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ไม่มีกิจกรรมอื่นอีก ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกแสนสมบูรณ์ แสดงดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกแสนสมบูรณ์

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	2.80	0.32	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.38	0.36	น้อย
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.58	0.00	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.22	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	2.83	0.33	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	1.78	0.00	น้อย
รวม	2.43	0.17	น้อย

2.7 อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด

ภาพ 10 แหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด

ที่มา: ไทยแวร์, 2561

อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด ตำบลพุดซา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.89 \pm 0.16$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกด้วยพื้นผิวของถนนที่เรียบ เป็นลักษณะคอนกรีตหรือลาดยางตลอดเส้นทาง แต่มีช่วงก่อนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวถนนจะเป็นทางดิน อย่างไรก็ตาม สภาพ

ดังกล่าวไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยานพาหนะที่สามารถเข้าถึงได้ ตั้งแต่ ยานพาหนะขนาด 2 ล้อถึงยานพาหนะขนาด 4 ล้อ คือ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนบุคคล รถตู้ เป็นต้น และมีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวถูกดัดแปลงเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวถูกรบกวนจากการดัดแปลงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลพุทธบาทคอยดูแลด้านการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด แสดงดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.60	0.32	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.43	0.28	มาก
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.67	0.00	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.11	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.08	0.29	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.44	0.00	น้อย
รวม	2.89	0.16	ปานกลาง

2.8 กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้

ภาพ 11 แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์, 2562

กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้ ตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวพบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.79 \pm 0.04$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ผู้เยี่ยมชมสามารถเดินทางเข้าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ปลอดภัย เนื่องจากสภาพลักษณะพื้นผิวถนนเป็นคอนกรีตหรือลาดยาง ตั้งแต่ถนนสายหลักจนถึงแหล่งท่องเที่ยว มีบางช่วงที่ขรุขระเป็นหลุม แต่เพียงเล็กน้อยไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง ยานพาหนะที่สามารถเข้าถึงได้ ตั้งแต่ยานพาหนะขนาด 2 ล้อขึ้นไป เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนบุคคล 4 ล้อ หรือรถยนต์ที่เดินทางเป็นกลุ่มตั้งแต่รถตู้จนถึงรถบัสขนาดไม่เกิน 40 ที่นั่ง และมีป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว ณ ที่ตั้ง สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ โดยพบว่า การจัดการด้านการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ มีเพียงป้ายประวัติแหล่งท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นจึงควรเพิ่มเติมแหล่งให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว มีการดูแลบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม เช่น การดูแลด้านการกำจัดขยะ แต่ไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควร ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกจากแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้ แสดงดังตาราง

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของ
แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.80	0.32	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.14	0.41	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.75	0.29	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.44	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	2.50	0.33	น้อย
6. ด้านการจัดการ	2.11	0.33	น้อย
รวม	2.79	0.04	ปานกลาง

2.9 วัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ)

ภาพ 12 แหล่งท่องเที่ยววัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ)

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค, 2562

วัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ) ตำบลลาดแค อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.58 \pm 0.18$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจาก ถนนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพผิวจราจรค่อนข้างสมบูรณ์เป็นถนนคอนกรีตและลาดยางเป็นบางช่วงแต่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อการเดินทาง ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมีขนาดตั้งแต่รถจักรยานยนต์ไป

ถึงรถขนาดไม่เกิน 4 ล้อขึ้นไป เช่น รถยนต์ส่วนบุคคล รถตู้ เป็นต้น มีป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะ ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการที่ดี สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ เนื่องจากมีการจัดการด้านการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวน้อย เช่น ป้ายและสื่อสิ่งพิมพ์แสดงข้อมูลต่าง ๆ ไม่เพียงพอ และภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีกิจกรรมอื่น นอกจากตัวแหล่งท่องเที่ยวเองและการเยี่ยมชมสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดซับตะเคียน (ภูพระธาตุ) แสดงดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดซับตะเคียน (ภูพระธาตุ)

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.00	0.32	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.43	0.41	น้อย
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.67	0.33	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.33	0.00	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	2.92	0.29	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.11	0.00	น้อย
รวม	2.58	0.18	ปานกลาง

2.10 วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะง็อก

ภาพ 13 แหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมิ่งคลเขาชะง็อก

ที่มา: EDTguide.com, 2551

วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะง็อก ตำบลบ้านกล้วย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 2.81 \pm 0.03$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง พบว่า การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก เนื่องจากถนนมีพื้นผิวจราจรเป็นลักษณะคอนกรีตและลาดยาง มีช่วงทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวเป็นทางดิน แต่ไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทาง สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ เนื่องจากภายในแหล่งท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านการให้ความรู้้น้อย มีเพียงป้ายประวัติของแหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็ก ๆ เท่านั้น ควรเพิ่มเติมป้ายหรือสัญลักษณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือ เป็นต้น รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวควรเพิ่มเติมกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมิ่งคลเขาชะง็อก แสดงดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของ
แหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมงคลเขาชะงอก

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.33	0.26	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.00	0.28	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.58	0.29	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.44	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.17	0.33	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการ	2.33	0.33	น้อย
รวม	2.81	0.03	ปานกลาง

2.11 ภูเขาหินปะการัง

ภาพ 14 แหล่งท่องเที่ยวภูเขาหินปะการัง

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562

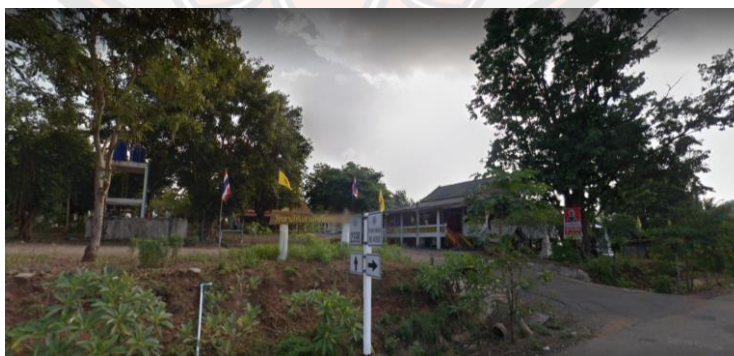
ภูเขาหินปะการัง ตำบลซับพุทรา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 3.27 \pm 0.03$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากการเดินทางจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและปลอดภัย เพราะสภาพพื้นผิวถนนมีความสมบูรณ์ มีช่วงระยะทางสั้น ๆ ประมาณ 2 กิโลเมตร ก่อนเข้าถึงตัวแหล่งท่องเที่ยวเป็นถนนลูกรังและดิน แต่ไม่

เป็นปัญหาสำหรับการเข้าถึง และการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางเป็นระยะ มีป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว ณ ที่ตั้ง ทำให้การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวสะดวก สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ โดยพบว่า การจัดการด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ แหล่งท่องเที่ยวขาดการดูแลรักษา ส่งผลให้สภาพแวดล้อมทรุดโทรม เนื่องจากการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่อง ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวภูเขาหินปะการัง แสดงดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวภูเขาหินปะการัง

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.67	0.26	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.43	0.31	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	3.25	0.33	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.89	0.33	ปานกลาง
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.50	0.29	มาก
6. ด้านการจัดการ	2.87	0.33	ปานกลาง
รวม	3.27	0.03	ปานกลาง

2.12 วัดทางโค้งสามัคคีธรรม

ภาพ 15 แหล่งท่องเที่ยววัดทางโค้งสามัคคีธรรม

ที่มา: Longdo Map, 2553

วัดทางโค้งสามัคคีธรรม ตำบลซับพุทรา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย ($X \pm SD = 2.20 \pm 0.03$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจาก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกสภาพพื้นผิวถนน ส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ยานพาหนะที่ใช้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวควรเป็นรถยนต์ 4 ล้อหรือเล็กกว่า จึงไม่เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นหมู่คณะ สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ โดยพบว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการให้ความรู้หรือสื่อความน้อยมาก ไม่มีสิ่งพิมพ์ภายในแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงป้ายประวัติของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเก่าและข้อความชัดเจน และไม่มีกิจกรรมอื่นนอกจากการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดทางโค้งสามัคคีธรรม แสดงดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดทางโค้งสามัคคีธรรม

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	2.87	0.26	ปานกลาง
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.52	0.31	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.33	0.29	น้อย
4. ด้านคุณค่า	2.11	0.33	น้อย
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	1.92	0.29	น้อย
6. ด้านการจัดการ	1.44	0.33	น้อยที่สุด
รวม	2.20	0.03	น้อย

2.13 กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร

ภาพ 16 แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร

ที่มา: ไทยตำบล ดอท คอม, 2560

กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร ตำบลตะกุดไร อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 3.09 \pm 0.13$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ได้รับรายได้เสริมจากแหล่งท่องเที่ยวโดยการทำขนมอบต่าง ๆ อาทิ ขนมทองม้วน สมุนไพร ขนมปังไส้ไส้หลากหลาย เป็นต้น รวมไปถึงประชาชนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า เนื่องจากคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวไม่แสดงถึงความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต แสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น นั่นคือ การรวมกลุ่มของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร แสดงดังตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของ
แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มชนมอแม่บ้านตะกุดไร

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.53	0.32	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.00	0.31	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	3.08	0.00	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.56	0.33	ปานกลาง
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.58	0.33	มาก
6. ด้านการจัดการ	2.78	0.33	ปานกลาง
รวม	3.09	0.13	ปานกลาง

2.14 วัดสว่างเนตรดงขุย

ภาพ 17 แหล่งท่องเที่ยววัดสว่างเนตรดงขุย

ที่มา: Longdo Map, 25600

วัดสว่างเนตรดงขุย ตำบลดงขุย อำเภอลำลูกขัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($X \pm SD = 3.21 \pm 0.13$) โดยเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง เนื่องจากการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเข้าถึง สภาพเส้นทางจากถนนหลักมาถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นถนนคอนกรีตที่มีพื้นผิวเรียบ ทำให้สามารถเดินทางไปเที่ยวชมได้อย่างสะดวก ปลอดภัย ยานพาหนะที่ใช้เดินทางสามารถใช้ได้ตั้งแต่รถจักรยานยนต์ไปจนถึงรถบัส มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ และมีป้ายบอก

ชื่อแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน สำหรับเกณฑ์การประเมินด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านคุณค่า เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีอายุทางประวัติศาสตร์น้อยประมาณ 42 ปี (ปี 2552 – 2564) มีเรื่องราวประวัติศาสตร์ยังไม่ยาวนาน อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์และวิถีชีวิตประจำท้องถิ่นที่ประชาชนมาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างสม่ำเสมอ ผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดสว่างเนตรตรงขุย ดังแสดงตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววัดสว่างเนตรตรงขุย

ประเด็น	X	SD	ระดับ
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.87	0.32	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.33	0.28	ปานกลาง
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	2.92	0.29	ปานกลาง
4. ด้านคุณค่า	2.67	0.00	ปานกลาง
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	3.50	0.33	มาก
6. ด้านการจัดการ	3.00	0.33	ปานกลาง
รวม	3.21	0.13	ปานกลาง

3. สรุปภาพรวมของระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาภายในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามข้อ 1 เพื่อให้ทราบระดับศักยภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 14 แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 14 แหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 10 แหล่ง ที่มีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ในช่วงค่า $X \pm SD = 2.58-3.36$ ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามที่การศึกษานี้กำหนด สามารถนำไปจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ 1) วัดพระพุทธบาทชนแดน 2) วัดจันทาราม 3) อ่างเก็บน้ำกุฏิพระ 4) อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด 5) กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ 6) วัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ) 7) วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะโงก 8) ภูเขาหินปะการัง 9) กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร่ และ 10) วัดสว่างเนตรตรงขุย รายละเอียดแสดงในภาพ 18

ตำบล	ชนแดน	ท่าข้าม	พุทบาท	ลาดแค	บ้านกล้วย	ชัยพุทธา	ตะกุดไโร	ดงขุย						
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
เกณฑ์ด้านศักยภาพ														
ความสะดวกในการเข้าถึง	3.93	2.73	2.53	3.67	3.73	2.8	3.6	3.8	3	3.33	3.67	2.87	3.53	3.87
สิ่งอำนวยความสะดวก	3.52	2.19	2.38	3.19	3.24	2.38	3.43	3.14	2.43	3	3.43	2.52	3	3.33
สภาพแวดล้อม	3.25	2.33	2.33	2.92	2.58	2.58	2.67	2.75	2.67	2.58	3.25	2.33	3.08	2.92
คุณค่า	2.67	2	2.11	2.44	2.22	2.22	2.11	2.44	2.33	2.44	2.89	2.11	2.56	2.67
การตอบรับของประชาชนในพื้นที่	3.58	2.67	2.42	3.33	3	2.83	3.08	2.5	2.92	3.17	3.5	1.92	3.58	3.5
การจัดการ	3.22	2.44	2.34	2.11	2.78	1.78	2.44	2.11	2.11	2.33	2.89	1.44	2.78	3
X	3.36	2.39	2.3	2.94	2.93	2.43	2.89	2.79	2.58	2.81	3.27	2.2	3.09	3.21
SD	0.02	0.14	0.05	0.03	0.05	0.17	0.16	0.04	0.18	0.03	0.03	0.03	0.13	0.13
ระดับ	ปานกลาง	น้อย	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง

ภาพ 18 ระดับศักยภาพของแหล่งเที่ยวที่เลือกศึกษาภายในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

หมายเหตุ: A = วัดพระพุทธรูปบาทชนแดน B = น้ำตกวังแสนสุข C = สิ้นค้ำมะขามนายแวน D = วัดจันทรากรม E = อ่างเก็บน้ำภูมิพระ F = น้ำตกแสนสมบูรณ์
G = อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต H = กลุ่มพ่อค้าบ้านคลองบงใต้ I = วัดชัยตะเคียน (ภูพระธาตุ) J = วัดถ้ำมงคลเขาชะงัก K = ภูเขาหินปะการัง
L = วัดทางโค้งสามัคคีธรรม M = กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร N = วัดสว่างนทรดงขุย
= แสดงลำดับคะแนนศักยภาพของแต่ละแหล่งเที่ยว จากมากที่สุดไปขยายน้อยที่สุด ตามลำดับ

เมื่อนำระดับศักยภาพแต่ละด้านของแต่ละแหล่งมาจัดเรียง พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษาส่วนใหญ่ (12 แหล่ง จากทั้งหมด 14 แหล่ง) มีคะแนนศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงมากที่สุด รองลงมาคือ ศักยภาพด้านการต้อนรับของประชาชนในท้องถิ่น และศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ โดยศักยภาพด้านที่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีคะแนนน้อยที่สุดคือ ศักยภาพด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว คะแนนเกณฑ์ศักยภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่มุ่งเน้นที่การพัฒนาเส้นทางทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับต้น ๆ ซึ่งความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกและรวดเร็ว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจต่อการท่องเที่ยว (ณัฐกรฤกษ์ เอภรรณัง, 2553) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าระดับศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงจะเป็นด้านที่แหล่งท่องเที่ยวมีคะแนนมากที่สุด แต่ยังมีศักยภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง-มาก ($X = 2.53-3.93$) เนื่องจากลักษณะถนนสายหลักของอำเภอชนแดนถึงบางแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นทางดินและทางลูกรัง เช่น วัดชัยตะเคียน (ภูพระธาตุ) จึงได้รับคะแนนเฉลี่ยในด้านนี้น้อยที่สุด รายละเอียดระดับศักยภาพแต่ละด้านของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว แสดงในภาพ 18

จากค่าเฉลี่ยระดับศักยภาพรวมของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 14 แหล่งท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่า แหล่งท่องเที่ยว ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามการศึกษาที่กำหนด เพื่อนำไปจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว ในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวน 10 แหล่ง (เกณฑ์คะแนนศักยภาพ มีค่า $X = 2.58-3.36$) ได้แก่ 1) วัดพระพุทธรบาทชนแดน 2) วัดจันทาราม 3) อ่างเก็บน้ำภูภิพระ 4) อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด 5) กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงไต้ 6) วัดชัยตะเคียน (ภูพระธาตุ) 7) วัดถ้ำมงคลเขาชะงอก 8) ภูเขาหินปะการัง 9) กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร และ 10) วัดสว่างเนตรตรงขุย และเมื่อวิเคราะห์โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยในเกือบทุกด้านของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 10 แหล่ง อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง แสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินยังคงมีความพึงพอใจกับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินทั้ง 10 แหล่ง แม้ว่าบางแหล่งท่องเที่ยวจะได้คะแนนเฉลี่ยน้อยในบางด้าน เช่น ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวม ถือว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมที่สามารถพัฒนา ปรับปรุง หรือทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นในทุกด้าน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ มี 4 แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งที่ 1, 3, 7 และ 8 ที่ได้รับการส่งเสริม พัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2561 – 2565 ซึ่งทั้ง 4 แหล่ง มีคะแนนศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงมาก

เส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน

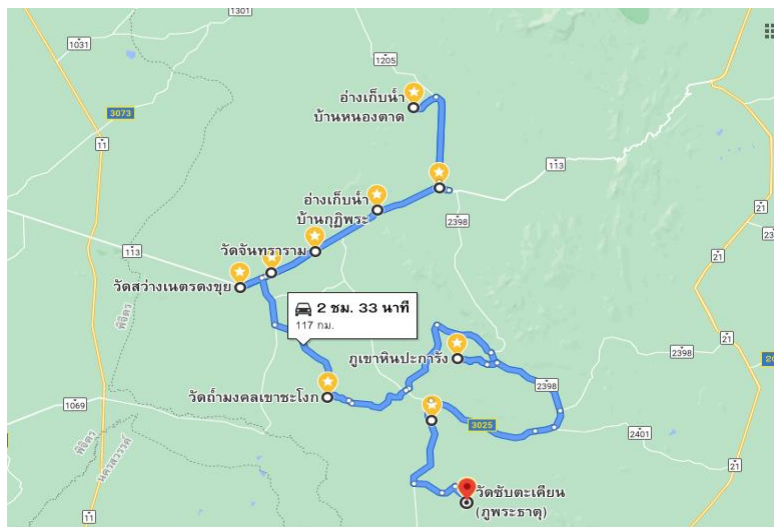
การจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และ 3) การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักความยั่งยืน โดยอาศัยการ TOWS Matrix

1. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว บนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

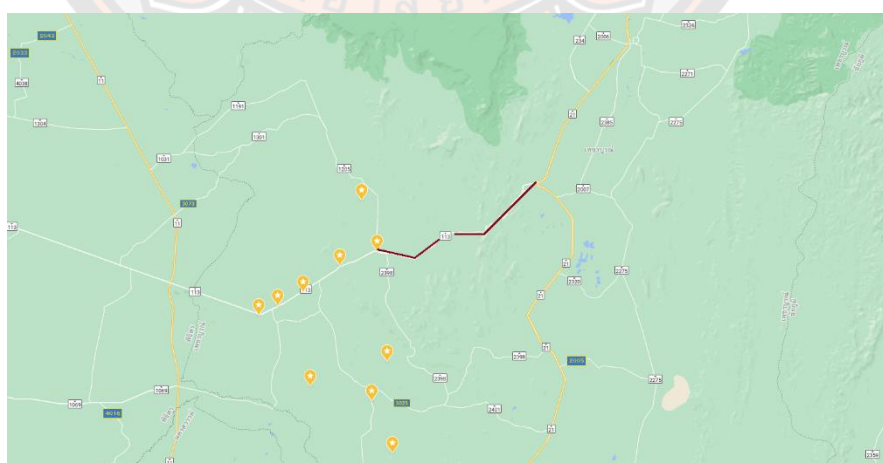
การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เกิดจากการนำแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 10 แห่ง (ตามตารางที่ 20) ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 รูปแบบ ได้แก่ โบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติ เมืองและชุมชน และเพื่อการนันทนาการ มาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมเยือนแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ โดยหลักการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นเส้นทางท่องเที่ยว พิจารณาตั้งต้นจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีระยะทางใกล้กับเส้นทางสายหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ทางหลวงหมายเลข 21 และทางหลวงหมายเลข 12 มากที่สุด และพิจารณาจากระยะทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่แรกและแหล่งท่องเที่ยวถัดไป มีระยะทางสั้นที่สุด ทั้งนี้ การจัดเส้นทางท่องเที่ยวคำนึงถึงความสะดวก ความปลอดภัย และความเหมาะสมด้านเวลาเป็นสำคัญ

จากการศึกษานี้ เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 10 แห่ง ตั้งแต่วัดพระพุทธรบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบุ) – วัดจันทาราม – อ่างเก็บน้ำกุฏิพระ – อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด - กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้ – วัดซ่งตะเคียน – วัดถ้ำมงคลเขาชะงอก – ภูเขาหินปะการัง – กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร จนถึงวัดสว่างเนตร ระยะทางรวม 117 กิโลเมตร แสดงดังภาพ 19

ภาพ 19 แผนที่แสดงเส้นทางท่องเที่ยวรูปแบบผสมผสาน ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานที่ได้จากการศึกษานี้ มีลักษณะการจัดเส้นทางแบบทางเดียว คือ มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดแยกกัน เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่แบบกระจายตัว มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างตำบล แต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจแตกต่างกันออกไป โดยเริ่มต้นการเดินทางจากเส้นทางหลวงหมายเลข 21 ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ มาทางทิศตะวันตกจากจังหวัดเพชรบูรณ์ เดินทางตัดเข้าทางหลวงหมายเลข 113 ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอชนแดนกับเส้นทางสายหลักจังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงดังภาพ 20

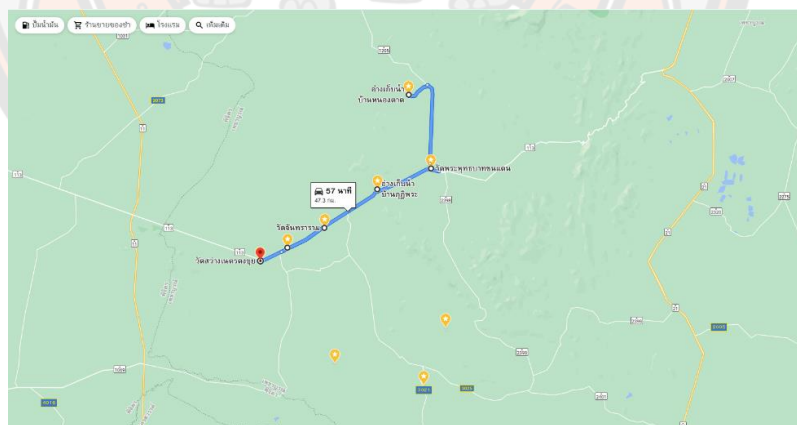

ภาพ 20 แผนที่เริ่มต้นเดินทางแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ทั้งนี้ การศึกษานี้เลือกจุดเริ่มต้นเส้นทางที่วัดพระพุทธรบาทชนแดน อำเภอชนแดน เนื่องจากมีระยะทางใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการคัดเลือกมากที่สุด ลักษณะเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานนี้ โดยทั่วไป สามารถเดินทางได้สะดวก มีป้ายหรือสัญลักษณ์บอกตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ร้านค้า ร้านอาหาร จุดพักรถ ปิมน้ำมัน รวมถึงที่พักบริการนักท่องเที่ยวอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทาง บนเส้นทางนี้ นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสถึงกิจกรรมของชุมชน ได้เรียนรู้ถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์ ความสวยงามของวัด รวมถึงความสวยงามของธรรมชาติในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

การเดินทางบนเส้นทางนี้ ผู้วิจัยขอเสนอ “10 ที่เที่ยวอำเภอชนแดนใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ฉบับ One Day Trip วันเดียวเที่ยวสบาย” เป็นรูปแบบการท่องเที่ยววันเดียวไปเช้า - เย็นกลับ แบ่งออกได้เป็น 2 ช่วงการเดินทาง หรือนักท่องเที่ยวสามารถเลือกช่วงเวลาท่องเที่ยวตามความสะดวกได้

การเดินทางช่วงที่ 1 ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 6 แห่งใน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลชนแดน (วัดพระพุทธรบาทชนแดน หลวงพ่อทบ) ตำบลพุทธรบาท (อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต) ตำบลท่าข้าม (วัดจันทารามและอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ) ตะกุดไร (กลุ่มชนมอแม่บ้านตะกุดไร) และตำบลดงขุย (วัดสว่างเนตร) มีระยะทางรวมทั้งสิ้น ประมาณ 47.3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 57 นาที โดยเฉลี่ย แสดงดังภาพ 21

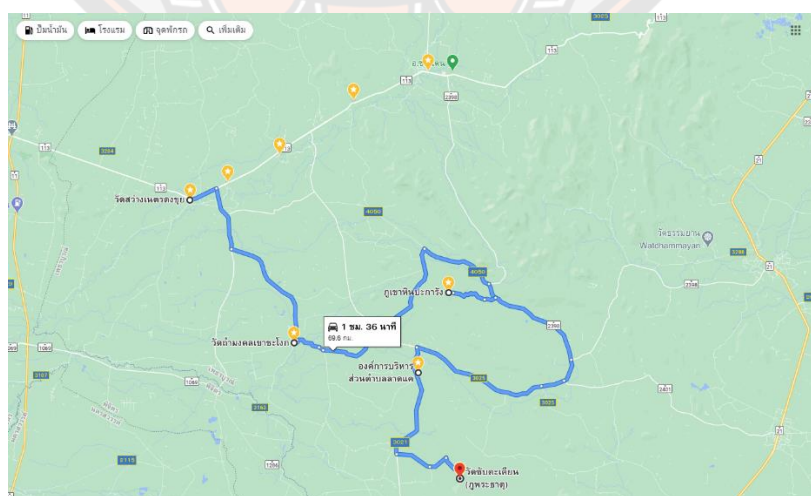

ภาพ 21 การเดินทางช่วงที่ 1

การเดินทางในช่วงที่ 1 เริ่มต้นจากเส้นทางหลวงหมายเลข 21 เลี้ยวเข้าเส้นทางร้าน Gracet Cafe สาขา 3 เพื่อเข้าถนนหมายเลข 113 เป็นระยะทาง 29 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 34 นาที ถึงวัดพระพุทธรบาทชนแดน เพื่อสักการะหลวงพ่อทบองค์ใหญ่ที่สุดในโลก รูปหล่อเหมือนของหลวงพ่อทบ เนื้อโลหะทองเหลืองรมดำ ขนาดหน้าตักกว้าง 8.5 เมตร สูง 12 เมตร จากวัด

พระพุทธบาทชนแดน เดินทางต่อไปยังถนนหมายเลข 1205 เป็นระยะทาง 11.2 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 14 นาที ไปยังตำบลพุทธบาท เพื่อท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด ภายในมีที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักท่องเที่ยว และชมวิวอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จากนั้นเดินทางต่อไปตามถนนหมายเลข 113 เป็นระยะทาง 14.8 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 18 นาที ไปยังตำบลท่าข้าม เพื่อเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการชลประทานเพชรบูรณ์ ภายในอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ มีแพเรียงเป็นทางยาวให้นักท่องเที่ยวได้นั่งชมทิวทัศน์ พักผ่อน และรับประทานอาหารในบริเวณนั้น จากนั้นจึงเดินทางตามถนนเส้นเดียวกันเป็นระยะทาง 5.9 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 นาที ไปยังวัดจันทาราม เพื่อสักการะหลวงพ่อสายบัวที่ชุมชนท่าข้ามนับถือ และมีการตักบาตรทำบุญกันเป็นประจำ เดินทางต่อเป็นระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 6 นาที ไปยังตำบลตะกุดไร ที่กลุ่มชนมอญแม่บ้านตะกุดไร สามารถแวะเยี่ยมชมซื้อสินค้าชนมอญต่าง ๆ เช่น ขนมปังอบกรอบ ขนมปังสอดไส้ลูกเกด ขนมถ้วยฟู เป็นต้น เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากแม่บ้านที่มีแนวคิดจะหารายได้เพิ่มเติมเมื่อว่างจากฤดูทำนา จากนั้นจึงเดินทางต่ออีกเป็นระยะทาง 2.8 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 4 นาที เพื่อแวะสักการะพระสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดสว่างเนตรตรงซุย ซึ่งวัดแห่งนี้มีประชาชนชาวบ้านมาจัดกิจกรรมทางศาสนาอยู่เป็นประจำ อาทิ การทำบุญ ตักบาตร การจัดอบรมฝึกสมาธิ เป็นต้น

การเดินทางช่วงที่ 2 ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 4 แหล่ง ใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกล้วย (วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก) ตำบลซับพุทธา (ภูเขาหินปะการัง), ตำบลลาดแค (กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้และวัดซับตะเคียน) มีระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 69.6 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง 36 นาที โดยเฉลี่ย แสดงดังภาพ 22

ภาพ 22 การเดินทางช่วงที่ 2

การเดินทางในช่วงที่ 2 เริ่มต้นเดินทางจาก *วัดสว่างเนตร* ดงขุย ใช้ถนนหมายเลข 113 ตรงมายังสถานีตำรวจภูธรตำบลดงขุยและเลี้ยวขวาเข้าถนนหมายเลข 1069 ไปยัง *วัดถ้ำมงคลเขาชะโงก* ตำบลบ้านกล้วย ซึ่งเส้นทางนี้มีระยะทาง 13.9 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางประมาณ 17 นาที เป็นวัดที่อยู่ติดหลังเขาชะโงก มีความร่มรื่น สงบต่อผู้ที่เข้ามาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในวัด จากนั้นเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ *ภูเขาหินปะการัง* ของตำบลซับพุทรา โดยใช้เส้นทางถนนหมายเลข 3025 จนถึงไปรษณีย์สาขาชนแดนที่ถนนหมายเลข 2398 นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อนภายในธรรมชาติระหว่างเดินทางก่อนไปถึงแหล่งท่องเที่ยว มีระยะทาง 30.3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 38 นาที เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นภูเขาหินปะการังขนาดใหญ่ มีความสวยงามอย่างมาก และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ถ่ายรูปที่จุดชมวิว เดินเที่ยวชมทัศนียภาพไว้รองรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย จากนั้นเดินทางต่อไปยังตำบลลาดแคโดยกลับมาที่ถนนหมายเลข 3025 และเลี้ยวซ้ายก่อนถึงสถานีปั้มน้ำมันเข้าถนนหมายเลข 3021 ระยะทาง 22.8 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 26 นาที เพื่อท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน คือ *กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ของตำบลลาดแค* เกิดจากการที่ชุมชนมีความสนใจประกอบอาชีพหารายได้เสริมจากช่วงที่รอเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลลาดแคเป็นผู้สนับสนุนจนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าทอ และได้รับขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนแดนด้วย นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมการทำงานและซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้หรือเป็นของฝากของที่ระลึกได้ และแหล่งท่องเที่ยวสุดท้ายของอำเภอชนแดน คือ *วัดซับตะเคียน* โดยใช้เส้นทางถนนหมายเลข 3021 ระยะทาง 10.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 15 นาที เพื่อสักการะหลวงพ่อติเรก อาวุธปัญญา เป็นหลวงพ่อคู่บ้านคูเมืองของชาวชุมชนลาดแค อีกทั้งวัดซับตะเคียนยังเป็นสถานปฏิบัติธรรม ที่เปิดรับทั้งผู้มาเยือนและประชาชนในพื้นที่

2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ที่เกิดจากการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในตำบล ของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ภายใต้กรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดองค์ประกอบโลจิสติกส์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) การดำเนินการของสิ่งขับเคลื่อนด้านการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น สถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว การคมนาคม ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน และ 3) การวัด

ประสิทธิภาพของการท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ของเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ ทั้งสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) และเพื่อนำผลที่ได้ไปประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสานนี้ ผลการวิเคราะห์ SWOT เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

S จุดแข็ง	W จุดอ่อน
<p>1. เส้นทางท่องเที่ยวโดยรวมเป็นเส้นทางที่สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย ได้แก่ สภาพถนนที่ดี รถยนต์สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวมถึงป้ายจราจร ป้ายบอกทาง และป้ายแสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2. ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีระยะทางโดยเฉลี่ยไม่ไกลกัน ทำให้ประหยัดเวลาในการเดินทาง</p> <p>3. โดยรวม มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร ที่พัก จุดบริการพักรถ และสถานีบริการน้ำมัน</p> <p>4. เส้นทางท่องเที่ยวนี้ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ เมืองและชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ</p> <p>5. แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวบางแห่งมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น ภูเขาหินปะการัง วัดพระพุทธรูปหินแดน วัดชัยตะเคียน และอ่างเก็บน้ำภูภิพระ</p> <p>6. มีความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเดินทางเชื่อมต่อไปแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ โดยใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 21</p>	<p>1. แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้ของอำเภอชนแดน บางแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยหรือไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บนเส้นทางท่องเที่ยว</p> <p>2. เส้นทางท่องเที่ยวบางช่วงขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เช่น ขาดไฟทางเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในเวลากลางคืน</p> <p>3. ถนนบางช่วงของเส้นทางท่องเที่ยวมีพื้นผิวถนนลักษณะเป็นดินหรือลูกรัง เช่น ถนนก่อนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ</p> <p>4. ขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่คอยควบคุมและดูแลทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ เมื่อเกิดการท่องเที่ยวมักจะควบคุมคู่กับความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม เช่น ปัญหาการกำจัดขยะ ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอ เป็นต้น</p>

O โอกาส	T อุปสรรค
<p>1. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเมืองหลักสู่การท่องเที่ยวเมืองรอง เช่น 12 เมืองต้องห้าม...พลาด” และ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด พลัส จัดทำโดย ททท. ซึ่งเส้นทางท่องเที่ยวนี้เข้าช่วยตามนโยบายการท่องเที่ยวที่กล่าวข้างต้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์เชื่อมกับเส้นทางท่องเที่ยวรอง คือ เส้นทางท่องเที่ยวอำเภอชนแดนได้</p> <p>2. การเดินทางท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้สามารถเพิ่มในการพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของอำเภอชนแดนเพื่อพัฒนาต่อไป เช่น ภูเขาหินปะการัง ของตำบลซับพุทรา และวัดพระพุทธรูปบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบ) ของตำบลชนแดน ที่ได้รับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวจากภาครัฐและภาคเอกชน</p> <p>3. เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีผลิตภัณฑ์/สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น อาทิเช่น สินค้ามะขาม สินค้าขนมอบ สินค้าผ้าทอ สามารถส่งเสริมความน่าสนใจของเส้นทางท่องเที่ยวและสามารถเพิ่มโอกาสให้กับประชาชนในท้องถิ่น</p>	<p>1. ขาดระบบขนส่งสาธารณะของอำเภอชนแดนที่เชื่อมโยงไปถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้จำเป็นต้องเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ</p> <p>2. ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว</p>

3. การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ TOWS

จากผลการวิเคราะห์ SWOT ของเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์โดยการทำ TOWS Matrix เพื่อจัดทำกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนโยบาย ที่สอดคล้องตามหลักความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ.2561 – 2564) เพชรบูรณ์ แสดงดังตาราง 23

ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ TOWS เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

S จุดแข็ง	W จุดอ่อน
<p>1. เส้นทางท่องเที่ยวโดยรวมเป็นเส้นทางที่สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย ได้แก่ สภาพถนนที่ดี รถยนต์สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวมถึงป้ายจราจร ป้ายบอกทาง และป้ายแสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2. ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีระยะทางโดยเฉลี่ยไม่ไกลกัน ทำให้ประหยัดเวลาในการเดินทาง</p> <p>3. โดยรวม มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร ที่พัก จุดบริการพักรถ และสถานีบริการน้ำมัน</p> <p>4. เส้นทางท่องเที่ยวนี้ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ เมืองและชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ</p> <p>5. แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางท่องเที่ยวบางแห่งมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น ภูเขาหินปะการัง วัดพระพุทธรบาทชนแดน วัดชัยตะเคียน และอ่างเก็บน้ำกุฏิพระ</p>	<p>1. แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้ของอำเภอชนแดนบางแหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยหรือไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บนเส้นทางท่องเที่ยว</p> <p>2. เส้นทางท่องเที่ยวบางช่วงขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เช่น ขาดไฟทางเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในเวลากลางคืน</p> <p>3. ถนนบางช่วงของเส้นทางท่องเที่ยวมีพื้นผิวถนนลักษณะเป็นดินหรือลูกรัง เช่น ถนนก่อนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ</p> <p>4. ขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่คอยควบคุมและดูแลทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ เมื่อเกิดการท่องเที่ยวมักจะควบคุมกับความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม เช่น ปัญหาการกำจัดขยะ ระบบสาธารณูปโภคไม่เพียงพอ เป็นต้น</p>

	S จุดแข็ง	W จุดอ่อน
	<p>6. มีความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเดินทางเชื่อมต่อไปแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ โดยใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 21</p>	
O โอกาส	SO เจริญรุ่ง	WO เจริญแก้ไข
<p>1. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มี นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยว คือ การท่องเที่ยวเมืองหลักสู่การท่องเที่ยวเมืองรอง เช่น 12 เมืองต้องห้าม...พลาด” และ “12 เมืองต้องห้าม...พลาด พลัส” จัดทำโดย ททท. ซึ่งเส้นทางท่องเที่ยวนี้เข้าข่ายตามนโยบายการท่องเที่ยวที่กล่าวข้างต้น ดังนั้น มีความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน ซึ่งสามารถเดินทางเชื่อมต่อไปแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ โดยใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 21, 12</p>	<p>S1,2,3,4,5,6O1</p> <p>1.1 การจัดเส้นทางและแพ็คเกจท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอชนแดน เข้ากับ แหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์</p> <p>1.2 ปฏิทินกิจกรรมท่องเที่ยว ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวหลัก เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งปี</p> <p>S1,2,3,4,5,6O1,2</p> <p>1.3 ประชาสัมพันธ์ความพร้อมของเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอชนแดน</p> <p>1.4 ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</p>	<p>W1O1,2</p> <p>1.1 การศึกษาประวัติศาสตร์และความสำคัญ ของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางเพื่อสร้างเรื่องราวให้เกิดความน่าสนใจ</p> <p>W2,3O2</p> <p>1.2 การปรับปรุง / เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>W4,O2</p> <p>1.3 การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ</p>
<p>2. การเดินทางท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้สามารถเพิ่มการพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของอำเภอชนแดนเพื่อพัฒนาต่อไป อย่างเช่น ภูเขาหินปะการังของตำบลซับพุทรา และวัดพระพุทธรบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบ)</p>		

○ โอกาส	SO เชิงรุก	WO เชิงแก้ไข
<p>ที่ได้รับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวจากภาครัฐและภาคเอกชน</p> <p>3. เป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีผลิตภัณฑ์/สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น อาทิเช่น สินค้ามะขาม สินค้าขนมอบ สินค้าผ้าทอ สามารถส่งเสริมความน่าสนใจของเส้นทางท่องเที่ยว และสามารถเพิ่มโอกาสให้กับประชาชนในท้องถิ่น</p>	<p>S4,5O3</p> <p>1.5 การสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึกให้เกิดความแตกต่างมีเอกลักษณ์ และหลากหลายเหมาะสมตามกลุ่มนักท่องเที่ยว</p>	
T อุปสรรค	ST เชิงป้องกัน	WT เชิงรับ
<p>1. ขาดระบบขนส่งสาธารณะของอำเภอชนแดนที่เชื่อมโยงไปถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้จำเป็นต้องเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ</p> <p>2. ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว</p>	<p>S1,2,3T1,2</p> <p>1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่งสาธารณะ ในการเชื่อมต่อบริบบนส่งมายังแหล่งท่องเที่ยวภาคีรัฐร่วมกับผู้ประกอบการท้องถิ่น ศึกษาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และความพร้อมการรองรับนักท่องเที่ยว</p> <p>S1,2,3,4,5,6T2</p> <p>1.2 จัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว</p>	<p>W1,2,3,4T2</p> <p>1.1 การศึกษาจุดบกพร่องของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจัดหาแนวทางในการพัฒนา</p> <p>W1,2,3T1,2</p> <p>1.2 การศึกษาความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและชุมชน เพื่อจัดหาระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบที่เหมาะสม</p> <p>W4T1</p> <p>1.3 การศึกษาแนวทางการป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ</p>

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

นำข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษา TOWS Matrix ในการกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (SO) เชิงป้องกัน (WO) เชิงแก้ไข (ST) และเชิงรับ (WT) กำหนดเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ตามวัตถุประสงค์ข้อ 3) โดยกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) เพชรบูรณ์ แสดงดังตาราง 24

ตาราง 24 แสดงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะนโยบาย)	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)	แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)	
1. สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และพัฒนาการท่องเที่ยวที่มี ศักยภาพให้มีคุณภาพอย่าง ยั่งยืน มีมูลค่าสูงบนพื้นฐาน นิเวศน์วัฒนธรรม ประวัติ- ศาสตร์ และกิจกรรมสันทนาการ ที่หลากหลาย	2. การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการ ท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรม และ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOPผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ของฝากของที่ระลึก	เชิงรุก 1. การจัดการรวมการท่องเที่ยวของ อำเภอชนแดน เชื่อมโยง ต่อเนื่องจากการจัดกิจกรรมเดิน – วิ่ง - ปั่นจักรยาน ที่อำเภอเขาท้อ ที่จัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนธันวาคม – มีนาคมของทุกปี) ประมาณปีละ 2 – 3 ครั้ง เช่น Run For Health At เขาท้อ ช่วงเดือนมกราคม เขาค้อมาราธอน ช่วงเดือนมีนาคม เป็นต้น

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด เพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

(พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่

และเวลา โดยการสร้างการรับรู้ถึงเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวออกฤดูกาล หรือตามฤดูกาล

- การส่งเสริมค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย
- การส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะ อาทิ

จับกลุ่มนักท่องเที่ยวสร้างสรรค์ เช่น กลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีการประกอบอาชีพของคนท้องถิ่น อาทิ การเยี่ยมชมวิถีการทำผ้าทอที่กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ กลุ่มชมมอบแม่บ้านตะกุดไร และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบสำรวจไปในที่แปลกใหม่ เช่น วัดลับตะเคียน และอุทยานปะการัง

3. การส่งเสริม พัฒนา นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของ

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด เพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

(พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

ฝาก ของที่ระลึก ให้เกิดความแตกต่างมีเอกลักษณ์ต่างจากของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้วิถีปฏิบัติ วิสตุจากท้องถิ่น หรือคิดค้นขึ้นมาใหม่ เพื่อส่งเสริมการค้าขายสินค้าของชุมชน ซึ่งสามารถก่อให้เกิดรายได้และการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนในท้องถิ่น อาทิ มะขามแปรรูปที่เป็นวัตถุดิบของจังหวัดเพชรบูรณ์ มาแปรรูปเป็นผงเพื่อเพิ่มรสชาติอาหาร แปรรูปมะขามเป็นแยมขนมปัง หรือแยมสอดไส้ในขนมอบ ร่วมกับกลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร่ นำผ้าทอมาประยุกต์ให้ทันสมัยตามความนิยมของวัยทำงาน และวัยรุ่น เป็นต้น

เชิงแก้ไข

1. การศึกษาประวัติศาสตร์และความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทาง
2. กำหนดแนวทางการบริหารจัดการและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

เชิงแก้ไข

1. การศึกษาเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของประวัติศาสตร์
2. พัฒนาการจัดการ การดูแลความปลอดภัยและปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว อาทิ

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

(พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

- การอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดสรรปรับปรุง และตรวจติดตามพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพตามเดิมหรือพัฒนาให้ดีขึ้น
- การฝึกอบรมให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการจัดเก็บข้อมูล อาทิ ปริมาณทรัพยากรน้ำ พลังงาน ที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยว และปริมาณขยะที่เกิดขึ้น เป็นต้น รวมถึงการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ เพื่อประเมินหรือคาดการณ์ประกอบการกำหนดทิศทางการพัฒนา

เชิงป้องกัน

จัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มี ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับแก่นักท่องเที่ยว

เชิงป้องกัน

ประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกันพัฒนาศักยภาพจากจุดแข็งให้มีความพร้อมโดยชุมชน หรือการขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ผู้ประกอบการในพื้นที่หรือผู้ประกอบการที่สนใจประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับแก่

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) (พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว

เชิงรับ

1. ศึกษาจุดบพร่องของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนา
2. การศึกษาแนวทางการป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ

เชิงรับ

1. การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ หรือชุมชน ร่วมกันศึกษาจุดบพร่องและศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาและบริหารจัดการ

2. การศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม สังคม

และเศรษฐกิจ

จากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและแนวทางการแก้ไขปัญหา เช่น แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำท่าคา และการจัดการ และการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)	แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)	เชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี (สมกร ชาราศรีสุทธิ และ กุลชลี พวงเพชร, 2555)
2. สร้างมูลค่ารายได้จาก การท่องเที่ยวกลุ่ม ภาคเหนือตอนล่าง 1	เชิงภูมิ 1. จัดแพ็คเกจท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่าง เส้นทางท่องเที่ยวอำเภอชนแดน เข้ากับ แหล่ง ท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ 2. ประชาสัมพันธ์ความพร้อมของเส้นทาง ท่องเที่ยวอำเภอชนแดน 3. ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ภายในเส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน	เชิงภูมิ 1. การจัดเส้นทางแพ็คเกจท่องเที่ยวของอำเภอ ชนแดน เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของ จังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมโปรแกรมท่องเที่ยว 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชน แดน - อำเภอเมือง (ไร่กำนันจุล, ทอโบราณคดี เพชรบูรณ์อินทราชัย, ทอภูมิปัญญาและชาวบ้าน เพชรบูรณ์, วัตไตรภูมิ) - อำเภอเขาค้อ (ทุ่งกั้งหัน ลม, เขาค้อ) 2. การประชาสัมพันธ์ - การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบออนไลน์ ต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ, ภาพโฆษณา) โดย ออกแบบแผนผังเส้นทางท่องเที่ยว Info graphic ให้มีความน่าสนใจ โดยแสดงที่ตั้งของแหล่ง

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ
4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) (พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องสุขา
ร้านอาหาร ที่พัก จุดบริการพักรถ และสถานี
บริการน้ำมัน เป็นต้น

- การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีชื่อเสียง
เช่น ดารา หรือ Youtuber ที่นำเสนอ Lifestyle
ขอการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยววิถีชีวิต และ
กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ขอสำรวจในพื้นที่แปลกใหม่ หรือ
แหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก นำเสนอใน
รูปแบบจอยักษ์ พร้อมให้ความรู้สอดแทรกใน
เนื้อหา อาทิ ภูเขาหินปะการัง ซึ่งในพื้นที่ใกล้เคียง
มีเพียงที่อำเภอชนแดนและอุทยานแห่งชาติดอย
ผาหลอง อ.หลอง จ.แพร่ ทำให้นักท่องเที่ยวที่
ต้องการเยี่ยมชมไม่ต้องเดินทางไกล

3. ช่องทางการประชาสัมพันธ์

- เว็บไซต์หน่วยงานภาครัฐ อาทิ การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย (ททท.) การท่องเที่ยวและกีฬา
เพชรบูรณ์ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

<p>ยุทธศาสตร์</p>	<p>ยุทธศาสตร์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)</p>	<p>แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว</p> <p>เพชรบูรณ์ สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 แห่งของอำเภอชนแดน เป็นต้น</p> <p>- เว็บไซต์หน่วยงานภาคเอกชน อาทิ สมาคมท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ หอการค้าจังหวัดเพชรบูรณ์ เพ ช ร ู ร ณ์ www.wongnai.com www.edtguide.com www.chillpainai.com และ www.pateawthai.com เป็นต้น</p> <p>- เว็บไซต์ภาคประชาชน อาทิ บล็อกเกอร์ (Blogger), Youtuber ต่าง ๆ ทาง Social media อาทิ Facebook, Instagram และ Youtube</p>
<p>แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) (พ.ศ. 2561 – 2564)</p>	<p>กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)</p>	<p>เชิงแก้ไข</p> <p>การปรับปรุง/เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว</p> <p>เชิงแก้ไข</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปรับปรุง/เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว</p> <p>ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อาทิ</p>

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

(พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

- การปรับปรุงพื้นที่ผืนดินบนทางเข้าก่อนถึงภูเขาทึน
ปะการัง อ่างเก็บน้ำภูผิพระ อ่างเก็บน้ำบ้านหนอง
ตาด ที่มีพื้นที่ผืนดินบนเป็นลักษณะทางดิน
- การติดตั้งไฟส่องสว่างสาธารณะทางเพิ่มเติมใน
จุดที่แสงสว่างไม่เพียงพอ เพื่อลดพื้นที่เสี่ยงภัยใน
เวลากลางคืน อาทิ เส้นทางไปวัดชัยตะเคียน ช่วง
ทางไปสถานปฏิบัติธรรม

เชิงป้องกัน

การเพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่งสาธารณะ ใน
การเชื่อมต่อบรรยากาศสงมาถึงแหล่งท่องเที่ยว

เชิงป้องกัน

การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบขนส่งสาธารณะ
ในการเชื่อมต่อบรรยากาศสงมาถึงแหล่งท่องเที่ยว
ภาครัฐร่วมกับผู้ประกอบการท้องถิ่น ศึกษความ
ต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และความพร้อม
การรองรับนักท่องเที่ยว อาทิ การจัดทำตารางเดิน
รถนำเที่ยวสาธารณะตามเส้นทางท่องเที่ยวของ
อำเภอชนแดน สามารถแก้ไขปัญหาการเดินทางใน
บางพื้นที่ที่ไม่มีรถประจำทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว
โดยการนำรถรางนำเที่ยวของรถรางจังหวัด

ยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด แดนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ

4 ปี

20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

(พ.ศ. 2561 – 2564)

กลยุทธ์ (ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

พิชัญโลกมาเป็นต้นแบบ การจัดการท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยว อำเภอชนแดน โดยเริ่มต้นจากวัดพระพุทธรูปชนแดน อำเภอชนแดน เป็นต้น

เชิงรับ

การศึกษาคำพ้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ของผู้ประกอบการและชุมชน

เพื่อจัดทำระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบที่เหมาะสม

เชิงรับ

การพัฒนากระบวนการขนส่งสาธารณะ ในการเดินทางเข้าสู่อำเภอชนแดนไปยังแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน โดยการศึกษาความต้องการและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง อาทิ การเพิ่มเต็มระบบขนส่ง เช่น รถประจำทางจากอำเภอเขาค้อ – อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ – อำเภอชนแดน

ด้วยรถตู้ รถประจำทาง และบริการขนส่งเอกชน เช่น Taxi และ Grab Car) เป็นต้น

5. แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของเส้นทางท่องเที่ยวอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถแบ่งแนวทางการขับเคลื่อนออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะสั้น (Quick-win) ในระยะ 1 – 2 ปี โดยดำเนินการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ทันที และคาดว่าจะเห็นผลได้ภายในช่วง 2 ปีแรก ของระยะแผนงาน 2) ระยะกลาง (Medium-term) ระยะ 3 – 5 ปี เป็นการดำเนินการที่สามารถเริ่มปฏิบัติได้ในช่วงปีที่ 2 – 3 ปี ของระยะแผนงาน และ 3) ระยะยาว (Long-term) ระยะ 5 ปีขึ้นไป เนื่องจากบางแนวทางอาจยังไม่สามารถเริ่มปฏิบัติได้ทันทีในช่วง 1 – 5 ปีแรก หรือแนวทงนั้นเป็นการต่อยอดจากแนวทางระยะสั้นและระยะกลาง เพื่อขยายกรอบการดำเนินการสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในแต่ละช่วงระยะของแผน แสดงดังตาราง 25

ตาราง 25 แสดงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในระยะสั้น กลาง และยาว

แนวทางการพัฒนา	ระยะเวลาดำเนินการ		หน่วยงานรับผิดชอบ
	สั้น	กลาง	
1. การส่งเสริม พัฒนา นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึก ให้เกิดความแตกต่างมีเอกลักษณ์ต่างจากของจังหวัดเพชรบูรณ์			1. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์ 2. สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ 3. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอชนแดน 4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกันพัฒนาศักยภาพจากจุดแข็งให้มีประสิทธิภาพและมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชน			5. องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องในอำเภอชนแดน 6. เทศบาลส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง 7. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แนวทางการพัฒนา	ระยะเวลาดำเนินการ			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ต้น	กลาง	ยาว	
3. การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว				8. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเพชรบูรณ์
4. พัฒนาการจัดการ การดูแลความปลอดภัยและปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว				9. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ประชาชนในท้องถิ่น
5. การศึกษาเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์เพิ่มเติม				1. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์
6. การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบที่เกิดขึ้น				2. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ 3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ 4. องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องในอำเภอชนแดน 5. เทศบาลส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง 6. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ประชาชนในท้องถิ่น
7. การประชาสัมพันธ์				1. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์ 2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ 3. องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน 4. เทศบาลส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน 5. ผู้ประกอบการ 6. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ประชาชนในท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	สิ้น กลาง ยาว	
<p>8. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของ อำเภอชนแดน เชื่อมโยง ต่อเนื่องจากการจัดกิจกรรมเดิน – วิ่ง – ปั่นจักรยาน ที่อำเภอเขาทอง ที่จัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนธันวาคม – มีนาคมของทุกปี) ประมาณปีละ 2 – 3 ครั้ง เช่น Run For Health At เขาทอง ช่วงเดือนมกราคม เขาค้อมกราคม ช่วงเดือนมีนาคม เป็นต้น</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) รับผิดชอบจังหวัดเพชรบูรณ์ 2. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์ 3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ 4. องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน 5. เทศบาลส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน
<p>9. การจัดเส้นทางแพ็คเก็จท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมโปรแกรมท่องเที่ยว 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน - อำเภอเมือง (ไร่กำนันจุล, หอโบราณคดีเพชรบูรณ์อินทราชัย, หอภูมิปัญญาและชาวบ้านเพชรบูรณ์, วัดไตรภูมิ) – อำเภอเขาถ้อ (ทุ่งกั้งหินค้อ, เขาถ้อ)</p>		
<p>10. การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลา โดยการสร้างรัฐถึงเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ้นค้าและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวตามฤดูกาล</p> <p>- การส่งเสริมค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ให้แก่คนไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย</p>		

แนวทางการพัฒนา	ระยะเวลาดำเนินการ			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	สั้น	กลาง	ยาว	
- การส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะ				
11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปรับปรุง/เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม				<ol style="list-style-type: none"> 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ 2. องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน 3. เทศบาลส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง อำเภอชนแดน
12. การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบขนส่งสาธารณะ ในการเชื่อมต่อระบบขนส่งมายังแหล่งท่องเที่ยว				<ol style="list-style-type: none"> 1. แขวงทางหลวงเพชรบูรณ์ 2. กรมทางหลวงชนบท จังหวัดเพชรบูรณ์ 3. กระทรวงคมนาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
13. การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ ในการเดินทางเข้าสู่อำเภอชนแดนไปยังแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน โดยการศึกษาความต้องการและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง				

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปและอภิปรายผล

การจัดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของอำเภอชนแดน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จาก 15 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ตและเอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา (วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 84.88 2) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 6.98 3) แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 4.65 และ 4) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 3.49 ของจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 86 แห่ง มีแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ เกณฑ์ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เป็นที่รู้จักและถูกกล่าวถึงในมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนแหล่งข้อมูลทั้งหมด และแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านเกณฑ์การประเมินถูกใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง เพื่อนำมาประเมินระดับศักยภาพด้านความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) มีเกณฑ์ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านสภาพแวดล้อม 5) ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น และ 6) ด้านการจัดการ และจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix เพื่อจัดทำกลยุทธ์ แล้วจึงนำกลยุทธ์ที่ได้มาพิจารณาความสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) และแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) ตามหลักความยั่งยืน (วัตถุประสงค์ข้อที่ 3)

จากการศึกษา พบว่า มี 10 แหล่งท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ในช่วงค่า $X \pm SD = 2.58-3.36$ ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวตามที่ศึกษานี้ กำหนด และสามารถนำมากำหนดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ 1) วัดพระพุทธบาทชนแดน 2) วัดจันทาราม 3) อ่างเก็บน้ำกุฏิพระ 4) อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด 5) กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบงใต้ 6) วัดซัดตะเคียน (ภูพระธาตุ) 7) วัดถ้ำมงคลเขาชะง็อก 8) ภูเขาหินปะการัง 9) กลุ่มขนมอบแม่บ้าน

ตะกุดไร และ 10) วัดสว่างเนตรดงขุย จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน (กุลวรา สุวรรณพิมล, 2548 และวิภาวรรณ ปิ่นแก้ว, 2551) สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอชนแดน ที่แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณเดียวกันมีหลากหลายประเภท ช่วงเวลาการเดินทาง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ การเดินทางช่วงที่ 1 ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 6 แห่ง (วัดพระพุทธรบาทชนแดน หลวงพ่อทาบ อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต วัดจันทาราม อ่างเก็บน้ำกุฏิพระ กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร วัดสว่างเนตร) มีระยะทางรวมทั้งสิ้นประมาณ 47.3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 57 นาที และการเดินทางช่วงที่ 2 ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 แห่ง (วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก ภูเขาหินปะการัง กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้และวัดซำตะเคียน) มีระยะทางทั้งสิ้น ประมาณ 69.6 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง 36 นาที ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกช่วงเวลาท่องเที่ยวตามความสะดวก การเดินทางเริ่มต้นจากเส้นทางหลวงหมายเลข 21 ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ มาทางทิศตะวันตกจากจังหวัดเพชรบูรณ์ เดินทางตัดเข้าทางหลวงหมายเลข 113 มีระยะทางรวม 117 กิโลเมตร เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอชนแดนโดยภาพรวม สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก แต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีที่ตั้งอยู่ไม่ไกลกัน ระยะทางไม่เกิน 22 กิโลเมตร (วัดถ้ำมิ่งคลเขาชะงอก - ภูเขาหินปะการัง) มีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทาง เช่น ห้องสุขา ร้านอาหาร ที่พัก จุดบริการพักรถ และสถานีบริการน้ำมัน อย่างไรก็ตาม ภายในแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางควรพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้และความสามารถในการจัดสรร ปรับปรุง และตรวจติดตามพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพตามเดิม หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการจัดการขยะ ควรจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งเสริมรายได้และภาพลักษณ์ของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนผู้ประกอบการ และภาครัฐ ของทั้งอำเภอชนแดนและจังหวัดเพชรบูรณ์ รวมถึงแนวทางการพัฒนาที่ดีขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งจากผลการศึกษา ทำให้ทราบถึงศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาต่อยอด และจุดด้อยของเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงปัจจัยภายนอกสามารถนำข้อมูลนี้ไปวิเคราะห์เพื่อต่อยอดเสนอเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวของอำเภอชนแดนและจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาครัฐ สามารถนำผลงานวิจัยไปต่อยอดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค รวมถึงการออกข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยการนำข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวไปพิจารณาดำเนินการปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น การปรับปรุงพื้นผิวถนน บางแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางดินหรือลูกรัง (ทางเข้าก่อนถึงภูเขาหินปะการังที่มีพื้นผิวถนนเป็นลักษณะทางดิน) การอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ความสามารถในการ

การจัดสรรปรับปรุง และตรวจติดตามพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพตามเดิมหรือพัฒนาให้ดีขึ้น และส่งเสริม พัฒนา นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึก ให้เกิดความแตกต่าง มีเอกลักษณ์ของ อำเภอนนทบุรี โดยใช้วัตถุดิบ วัสดุจากท้องถิ่น หรือคิดค้นขึ้นมาใหม่ อาทิ นำมะขามแปรรูปที่เป็น วัตถุดิบของจังหวัดเพชรบูรณ์ มาแปรรูปเป็นผงเพื่อเพิ่มรสชาติอาหาร ผ่าทอนำมาประยุกต์ให้ทันสมัย ตามความนิยมของวัยทำงาน และวัยรุ่น เป็นต้น

ภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นำเสนอแพ็คเกจท่องเที่ยวของอำเภอนนทบุรี เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมโปรแกรมท่องเที่ยว 1 วัน หรือ 2 วัน 1 คืน เส้นทางท่องเที่ยวของอำเภอนนทบุรี - อำเภอนนทบุรี (ไร่กำนันจุล หอโบราณคดีพิเชษฐ บวรอินทราชัย หอภูมิปัญญาและชาวบ้านเพชรบูรณ์ วัดไตรภูมิ) - อำเภอนนทบุรี (ทุ่งกังหันลม เขาค้อ) และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของ อำเภอนนทบุรี เชื่อมโยงต่อเนื่องจากการจัดกิจกรรม เดิน - วิ่ง - ปั่นจักรยาน ที่อำเภอนนทบุรี ที่จัดในช่วงฤดูหนาว (ระหว่างเดือนธันวาคม - มีนาคมของ ทุกปี) ประมาณปีละ 2 - 3 ครั้ง เช่น Run For Health At เขาค้อ ช่วงเดือนมกราคม เขาค้อ มารารอน ช่วงเดือนมีนาคม เป็นต้น

ภาคประชาชนในท้องถิ่น มีแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองและสามารถเป็นส่วน หนึ่งของกิจกรรมท่องเที่ยวได้ โดยการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางหรือรูปแบบการท่องเที่ยวของ ชุมชน เช่น การร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ของฝาก ของที่ระลึกของ ชุมชนให้มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น และจัดนิทรรศการจำหน่ายสินค้าจากชุมชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และให้เกิดความน่าสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
2. ควรศึกษาการตลาดด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดแนวทางการนำเสนอรูปแบบการ ท่องเที่ยวได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย
3. ควรศึกษาการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้มีความหลากหลาย และน่าสนใจยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอำเภอนนทบุรีเพิ่มเติม เพื่อให้ การพัฒนาการท่องเที่ยวตรงตามความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรศึกษาและออกแบบการติดตามและประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมบนเส้นทาง ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปเป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และ/หรือพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิด ประโยชน์อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2550). *มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2561, จาก http://www.thailocaladmin.go.th:15030/e_book/eb1
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยวน้ำตกแสนสมบูรณ์*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/5025>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยวภูเขาหินปะการัง*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/2652>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยววัดพระพุทธบาทชนแดน (หลวงพ่อบท)*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www.thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/476>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). *สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2559*. สืบค้น 2 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.mots.go.th>.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด. (2558). *มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน คืบความสุขให้คนจังหวัดเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์: ดีดี การพิมพ์.
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). *สถานการณ์ท่องเที่ยว เดือนธันวาคม ปี 2560*. แถลงข่าว (p. 9). กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กัลยา สว่างคง. (2558). ศึกษาการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกในจังหวัดสระบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18, 10-25.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546). *สถานที่ท่องเที่ยว*. สืบค้น 2 ตุลาคม 2561, จาก <http://thai.tourismthailand.org>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2560). *ปีท่องเที่ยววิถีไทย*. สืบค้น 2 ตุลาคม 2561, จาก <https://voicetv.co.th>.
- กุลชลี พวงเพ็ชร์. (2555). การจัดการและการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. *วารสารร่วมพักษ์*, 30(2), 60-78
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2548). *ความหมายของนักท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ด ดูเคชั่น อิน โดไชน่า.

- ฉัตรมงคล พิชัยกมลฉัตร. (2550). *การประเมินศักยภาพและการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมภูษุช หุ่นนาค. (2558). การศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 5(2), 113-124.
- จิรัชญา มณีเนตร. (2552). *ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- ณัฐฤกษ์กุล เอกวรรณัง. (2553). *การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทำการปกครองจังหวัดเพชรบูรณ์. (2560). *อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์*. สืบค้น 12 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=432&pv=38&mid=1>.
- ที่ทำการปกครองจังหวัดเพชรบูรณ์. (ม.ป.ป.). *อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์*. สืบค้น 5 มกราคม 2563 จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=432&pv=38&mid=1>
- ไทยแวร์. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาด*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก https://thaiwhere.org/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7/tourist_attraction-place-5d0055e668d804ccaafd5aadb795943c.html#gsc.tab=0
- ไทยตำบล ดอท คอม. (ม.ป.ป.). *กลุ่มชมมอแม่บ้านตะกุดไร*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www.thaitambon.com/shop/02103155426>
- ไทยตำบล ดอท คอม. (ม.ป.ป.). *สินค้ามะขามนามแว่น*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www.thaitambon.com/shop/>
- ธมกร ธาราศรีสุทธิ. (2555). แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำท่าคา. *วารสารร่มพญักษ์*, 30(2), 98-116
- ธรรมศักดิ์ โรจนสุนทร. (2542). *สรุปผลการสัมมนาการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2556). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- เบญญทิพย์ ทองวิไล. (2559). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเส้นทางการท่องเที่ยว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ไพบ่ แอนด์โพร่ พรินต์ติ้ง.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล, และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2553). *การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนป่าหนั่น อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล*. กรุงเทพฯ: การวิจัยและนวัตกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนรากฐานเครือข่ายการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง.
- พรรัชกฤช ศุทธิเวทิน. (2560). *กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อประชากรรุ่นแซดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ไพศาล พรชัยสิทธิกุล และเพชรศรี นนทศิริ. (2558). *ศึกษาการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=432&pv=38&mid=1>
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2562). *ผลกระทบทางการท่องเที่ยวภูทับเบิก*. พิษณุโลก. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://www.slideshare.net/BellSumitra/ss-45998445>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). *การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว*. ใน *เอกสารประกอบการสอนหน่วยที่ 9-15*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, และคมสัน สุริยะ. (2551). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืนในลุ่มแม่น้ำโขง 3*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชฎาพร เลิศโกคานนท์ และคณะ. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านเหมืองกุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของอำเภอบางคอง จังหวัดเชียงใหม่*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาสนา โสมมูล. (ม.ป.ป.). *น้ำตกวังแสนสุข*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www.google.co.th/maps/place/>
- วิภา ศรีระทุ. (2551). *ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อำเภอบางคอง จังหวัดเพชรบูรณ์* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว. (2551). *การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอบางคอง จังหวัดเพชรบูรณ์* (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2529). *ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อมรดกศิลปวัฒนธรรม*. *จุลสารการท่องเที่ยว*, 4, 31-38.

- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. (2533). *การท่องเที่ยว (เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 30)*. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ศิริจรรยา ประพุดติกิจ. (2553). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โศรยา สิ่งชูวงศ์. (2546). *วิวัฒนาการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษาเกาะช้าง จังหวัดตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2561). *การพัฒนาโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน บนเส้นทางถนน จากภาคเหนือตอนล่าง 1 ประเทศไทย ถึงเมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์. (2560). *ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2560, http://www.mots.go.th/province_new/ewt/phetchabun/ewt_news.php?nid=241
- สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์. (2564). *แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2561 -2565*. เพชรบูรณ์: สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://district.cdd.go.th/chondaen/services/%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%97%E0%B8%AD%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%95/>
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอชนแดน. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับอำเภอชนแดน*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <http://www.chondaenlocal.com/node/5>
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอชนแดน. (2560). สืบค้น 10 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.chondaenlocal.com/node/5>
- สุดารัตน์ แสงจางค์. (2550). *การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวพระตำหนักในสมัยรัชกาลที่ 5 เขตพระราชวังดุสิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์. (2558). *เพชรบูรณ์เมืองต้องห้ามพลาด*. เพชรบูรณ์: หจก.พีบีแอลที.

- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม. (ม.ป.ป.). *วัดจันทาราม*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก http://www.thakham-pbn.go.th/view_detail.php?boxID=1523&id=39447
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม. (ม.ป.ป.). *สถานที่สำคัญ/แหล่งท่องเที่ยว*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก http://www.thakham-pbn.go.th/view_detail.php?boxID=1523&id=39446
- องค์การบริหารส่วนตำบลลาดแค. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยววัดชัยตะเคียน (ภุพระธาตุ)*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www.ladkhae.go.th/travel.php>
- องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization). (2530). *การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. สืบค้น 3 มีนาคม 2561, จาก <http://www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/>
- EDTguide.com. (ม.ป.ป.). *แหล่งท่องเที่ยววัดถ้ำมงคลเขาชะงอก*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://www2.edtguide.com/index.php/www/travel/190751/wat-tham-mongkhon-khao-cha-ngok>
- Longdo Map. (ม.ป.ป.). *วัดทางโค้งสามัคคีธรรม*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://map.longdo.com/p/A00086978/view#!/p/A00086978/info>
- Longdo Map. (ม.ป.ป.). *วัดสว่างเนตรดงขุย*. [ภาพ]. สืบค้น 12 เมษายน 2563, จาก <https://map.longdo.com/p/A00088790/info/mobile/>
- Harvey, M. R. (1992). *Pedestrian Mall, Streetscapes & Urban Space*. Canada: John Wiley & Sons.
- Untermann, R. K. (1984). *Accommodation The Pedestrian*. New York: Vannostrandreinhold.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาคผนวก ก ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 9 ตำบลของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 86 แห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม จำนวน 73 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.88 2) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.98 3) แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 4.65 และ 4) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 3.49 ของจำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดของอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามลำดับ

รูปแบบการท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว
แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรม	1. วัดห้วยตุมสุวาท
	2. วัดพระพุทธรบาทชนแดน (วัดหลวงพ่อบ)
	3. วัดคลองห้วยนา
	4. วัดเขาคณา (วัดผาแดง)
	5. วัดเขาอีแหลม
	6. วัดเขาธง
	7. วัดศิริรัตนวาราม
	8. วัดป่าชนแดน
	9. วัดศิริรัตนวาราม (วัดท่าข้าม)
	10. วัดโพธิ์เตี้ย
	11. วัดกุฎีพระ
	12. วัดจันทาราม
	13. วัดใหม่ศรีสุธรรมมา
	14. วัดห้วยงาช้าง
	15. วัดหนองตาด
	16. วัดวังมะปรางวนาราม
	17. วัดพุทธไธยสวรรค์
	18. วัดบ้านอ่างหิน
	19. วัดเนินมะค่างาม
	20. วัดเนินตองวาราม
	21. วัดน้ำลัดสามัคคีธรรม
	22. วัดน้ำพุสามัคคี
	23. วัดธัมมวิโมกข์
	37. วัดชัยสามัคคี
	38. วัดชัยลั่นทองนิพัทธ์วาราม
	39. วัดชัยม่วง
	40. วัดโคกสารสัจธรรม
	41. วัดโคกยาว
	42. วัดสำราญราษฎร์สามัคคี
	43. วัดถ้ำมงคลเขาชะงอก
	44. วัดเขาคณา
	45. วัดเทพพนม
	46. วัดวังรวก
	47. วัดใหม่สามัคคี
	48. วัดวังไทรเจริญธรรม
	49. วัดบ้านใหม่สะพาน
	50. วัดโป่งเจ็ดเศียร
	51. วัดเนินสง่าจัตรมณีโรชน
	52. วัดทางโค้งสามัคคีธรรม
	53. วัดชัยเจริญ
	54. วัดเขาถ้ำศรีทรงธรรม
	55. วัดทรัพย์พุทรา
	56. วัดสันติสุขาราม
	57. วัดหนองกลอย
	58. วัดโป่งนกแก้ว
	59. วัดป่าเขาสักวนาราม
	60. วัดพระธาตุเนินสว่าง

รูปแบบการท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว	
	24. วัดกกจั่นประชาบำรุง 25. วัดเขารัง 26. วัดผาทอง 27. วัดเขาคลองปอบ 28. วัดลาดน้อย 29. วัดหนองใหญ่ 30. วัดหนองปรือ 31. วัดซับตะเคียน (ภูพระธาตุ) 32. วัดลาดแคววราม 33. วัดราษฎร์ศรีทธารธรรม 34. วัดราษฎร์ประชาบำรุง 35. วัดทรัพย์เจริญผล 36. วัดซับสำราญเหนือสามัคคี ธรรม	61. วัดพระธาตุไต้ฟ้าศรีสองเพชร 62. วัดเนินสว่าง 63. วัดเขาน้อยรังแตน 64. วัดสระปทุมทอง 65. วัดศาลาสันติธรรม 66. วัดศาลาลาย 67. วัดดงขุย 68. วัดดงเสือเหลือง 69. วัดนกยูง 70. วัดสว่างเนตรดงขุย 71. วัดวารील้อม 72. วัดปลวกไถ่น 73. วัดบุงคล้า
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	1. น้ำตกวังแสนสุข 2. เขายอดซับโก 3. ถ้ำผาทอง 4. น้ำตกแสนสมบูรณ์ 5. เขาโล้น 6. ภูเขาหินปะการัง	
แหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชน	1. สีนค้ำมะขามนายแว่น 2. กลุ่มทอผ้าบ้านคลองบนใต้ 3. กลุ่มขนมอบแม่บ้านตะกุดไร 4. กลุ่มแม่บ้านกุดจั้น ทองม้วน สมุนไพร	
แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ	1. อ่างเก็บน้ำภูภิพระ 2. สวนสาธารณะเจ้าแม่กวนอิม 3. อ่างเก็บน้ำบ้านหนองตาต	

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน
จังหวัดเพชรบูรณ์

วัน/เดือน/ปี

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว.....

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....

ที่ตั้ง.....

ผู้ประเมิน.....

หน่วยงาน.....

รายการ	คะแนน
1. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	
1.1 ลักษณะถนนจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) คอนกรีตเสริมเหล็ก หรือลาดยางตลอดสาย สภาพผิวถนนสมบูรณ์	5
2) คอนกรีตเสริมเหล็ก หรือลาดยางแต่สภาพผิวถนนสมบูรณ์	4
3) คอนกรีตเสริมเหล็ก หรือลาดยางไม่ตลอดสาย	3
4) ลูกกรง หรือหินคลุก	2
5) ดิน	1
1.2 พาหนะที่เข้าถึงจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) รถบัส และรถที่มีขนาดเล็กกว่า	5
2) รถยนต์ 4 ล้อ และรถที่มีขนาดเล็กกว่า	4
3) รถสามล้อเครื่อง และรถที่มีขนาดเล็กกว่า	3
4) รถจักรยานยนต์	2
5) รถจักรยาน	1
1.3 พาหนะรับจ้างที่เข้าถึงจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) รถยนต์โดยสารประจำทาง	5
2) รถยนต์รับจ้างเช่าเหมา	4
3) รถสามล้อเครื่องรับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง	3
4) รถสามล้อถีบรับจ้าง	2
5) เดิน	1
1.4 ระยะทางจากถนนสายหลักถึงแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) น้อยกว่า 1.00 กิโลเมตร	5
2) 1.00 – 3.00 กิโลเมตร	4

รายการ	คะแนน
3) 3.01 – 6.00 กิโลเมตร	3
4) 6.01 – 10.00 กิโลเมตร	2
5) มากกว่า 1.00 กิโลเมตร	1
1.5 ป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) ป้ายบอกชื่อแหล่ง ลูกศรชี้ทาง และระยะทาง	5
2) ป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว และมีลูกศรชี้ทาง หรือระยะทางอย่างใดอย่างหนึ่ง	4
3) ป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว	3
4) ป้ายบอกชื่อเส้นทางที่แหล่งท่องเที่ยว นั้นอยู่หรือสถานที่ใกล้เคียง	2
5) ป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยว เฉพาะที่ตั้ง	1
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	
2.1 น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ	คะแนน
1) มีครบทั้ง 3 อย่าง เพียงพอ	5
2) มีครบทั้ง 3 อย่าง ไม่เพียงพอ	4
3) มี 2 อย่าง คือ (1) (2) เพียงพอ	3
4) มี 2 อย่าง คือ (1) (2) ไม่เพียงพอ	2
5) มี 1 อย่าง คือ (1) เพียงพอ หรือไม่เพียงพอ	1
2.2 ภาชนะรองรับขยะ และการกำจัดขยะ	คะแนน
1) มีภาชนะรองรับขยะเพียงพอ และมีการกำจัดขยะสม่ำเสมอ	5
2) มีภาชนะรองรับขยะเพียงพอ แต่การกำจัดขยะไม่สม่ำเสมอ	4
3) มีภาชนะรองรับขยะไม่เพียงพอ แต่มีการกำจัดขยะสม่ำเสมอ	3
4) มีภาชนะรองรับขยะไม่เพียงพอ และการกำจัดขยะไม่สม่ำเสมอ	2
5) ไม่มีภาชนะรองรับขยะ แต่มีการกำจัดขยะ	1
2.3 สถานที่จอดรถ	คะแนน
1) มีที่จอดรถยนต์ รถสามล้อเครื่อง รถจักรยานยนต์เป็นลานคอนกรีต หรือลาดยาง	5
2) มีที่จอดรถยนต์ รถสามล้อเครื่อง รถจักรยานยนต์เป็นลานลูกรัง หินคลุก ทราย หรือดิน	4
3) มีที่จอดรถสามล้อเครื่อง รถจักรยานยนต์เป็นลานคอนกรีต หรือลาดยาง	3
4) มีที่จอดรถสามล้อเครื่อง รถจักรยานยนต์เป็นลานลูกรัง หินคลุก ทราย หรือดิน	2
5) มีที่จอดรถ	1
2.4 ที่พักแรม (บ้านพัก เต็นท์) ที่พักผ่อน	คะแนน
1) มีที่พักแรม และที่พักผ่อน อย่างเพียงพอ	5
2) มีที่พักแรม และที่พักผ่อน แต่ไม่เพียงพอ	4
3) มีที่พักผ่อน อย่างเพียงพอ แต่ที่พักแรม ไม่เพียงพอ หรือไม่มีที่พักแรม	3
4) มีที่พักแรมหรือที่พักผ่อนไม่เพียงพอ	2

รายการ	คะแนน
5) มีที่พักผ่อนไม่เพียงพอ และไม่มีที่พักแรม	1
2.5 ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านค้า และร้านจำหน่ายของที่ระลึก	คะแนน
1) มีครบทั้ง 4 ประเภท	5
2) มี 3 ประเภท คือ (1) (2)(3)	4
2) มี 2 ประเภท คือ (1) (2)	3
3) มี 1 ประเภท คือ	2
5) มีร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านค้า หรือ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก อยู่นอกแหล่ง	1
2.6 ห้องน้ำ หรือสุขา	คะแนน
1) มีห้องส้วม และห้องอาบน้ำ อย่างเพียงพอ	5
2) มีห้องส้วม และห้องอาบน้ำ แต่ไม่เพียงพอ	4
3) มีห้องส้วม หรือห้องอาบน้ำ อย่างเพียงพอ	3
4) มีห้องส้วม หรือห้องอาบน้ำ แต่ไม่เพียงพอ	2
5) มีห้องน้ำอยู่ภายนอกแหล่ง	1
2.7 การดูแลและการรักษาความปลอดภัย	คะแนน
1) มีมาตรการและเจ้าหน้าที่ดูแล และรักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึงตลอดเวลา	5
2) มีมาตรการและเจ้าหน้าที่ดูแล และรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา	4
3) มีมาตรการ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่ประจำบางเวลา	3
3) มีมาตรการ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเข้าตรวจตราบางเวลา	2
5) มีมาตรการ และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่ภายนอกสถานที่ท่องเที่ยว	1
3. ด้านสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
3.1 สภาพทางธรรมชาติ	
1) สภาพสมบูรณ์ หรือค่อนข้างสมบูรณ์ตามธรรมชาติ	4
2) สภาพธรรมชาติถูกตัดแปลงโดยมนุษย์เพียงเล็กน้อย	3
3) สภาพธรรมชาติถูกตัดแปลงโดยมนุษย์ค่อนข้างมาก	2
4) สภาพธรรมชาติถูกตัดแปลงโดยมนุษย์เป็นส่วนมาก	1
3.2 ระบบนิเวศ	คะแนน
1) ระบบนิเวศสมบูรณ์ หรือค่อนข้างสมบูรณ์ และยังไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ	5
2) ระบบนิเวศค่อนข้างสมบูรณ์ มีแนวโน้มได้รับผลกระทบ	4
3) ระบบนิเวศเริ่มได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขปัญหาคือ	3
4) ระบบนิเวศได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก ยากต่อการแก้ไข	2
5) ระบบนิเวศได้รับผลกระทบมากจนไม่สามารถแก้ไขได้	1
3.3 สภาพทางวัฒนธรรม	คะแนน
1) สภาพสมบูรณ์ หรือค่อนข้างสมบูรณ์และมีหลากหลาย	4

รายการ	คะแนน
2) สภาพสมบูรณ์ หรือค่อนข้างสมบูรณ์	3
3) ปรากฏร่องรอยเดิมอยู่บ้าง หรือสืบค้นร่องรอยเดิมได้	2
4) ไม่ปรากฏร่องรอยเดิมเหลืออยู่เลย หรือสืบค้นร่องรอยเดิมได้ยาก	1
3.4 มลภาวะในแหล่งท่องเที่ยว (ขยะ ทัศนียภาพ เสียง ดิน น้ำ อากาศ)	คะแนน
1) ไม่มีมลภาวะ	5
2) มี 1 มลภาวะ คือ	4
3) มี 2 มลภาวะ คือ (1) (2)	3
4) มี 3 มลภาวะ คือ (1) (2) (3)	2
5) มีมากกว่า 3 มลภาวะ คือ (1) (2) (3) (4)	1
4 ด้านคุณค่า	
4.1 คุณค่าและความสำคัญทางธรรมชาติ	คะแนน
1) มีความงามตามธรรมชาติ เป็นสถานที่รวมความหลากหลายทางชีวภาพที่ยังไม่ถูกตัดแปลงหรือถูกรบกวนจากมนุษย์	5
2) มีความงามตามธรรมชาติ เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพที่ยังไม่ถูกตัดแปลงหรือถูกรบกวนจากมนุษย์เพียงเล็กน้อย	4
3) มีความงามตามธรรมชาติ มีความหลากหลายทางชีวภาพ ถูกตัดแปลงหรือถูกรบกวนจากมนุษย์ค่อนข้างมาก	3
4) มีความงามตามธรรมชาติ และมีความหลากหลายทางชีวภาพน้อย ถูกตัดแปลงหรือถูกรบกวนจากมนุษย์ค่อนข้างมาก	2
5) สภาพธรรมชาติถูกตัดแปลงหรือถูกรบกวนโดยมนุษย์ จนเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิมมาก	1
4.2 คุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปกรรม	คะแนน
1) ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติจากกรมศิลปากร และมีความหลากหลาย (โบราณสถาน โบราณวัตถุ)	5
2) ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติจากกรมศิลปากร	4
3) มีอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป และมีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี หรือศิลปกรรม (จิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น)	3
4) มีอายุน้อยกว่า 100 ปี และมีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี หรือศิลปกรรม (จิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น)	2
5) มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี หรือศิลปกรรมน้อยมาก	1
4.3 คุณค่าและความสำคัญทางวัฒนธรรม	คะแนน
1) มีสิ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในอดีต วิถีชีวิตในปัจจุบัน และวัฒนธรรมหลักประจำถิ่น	4

รายการ	คะแนน
2) มีสิ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในอดีต วิถีชีวิตในปัจจุบัน และวัฒนธรรมหลักประจำถิ่น และมีความงดงามหรือความเป็นเอกลักษณ์	3
3) มีสิ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในอดีต วิถีชีวิตในปัจจุบัน และวัฒนธรรมหลักประจำถิ่น	2
4) มีสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า และความสำคัญทางวัฒนธรรมน้อยมาก	1
5. ด้านการตอบรับของประชาชนในท้องถิ่น	
5.1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว	คะแนน
1) ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ	5
2) ประชาชนส่วนใหญ่ยินดีต้อนรับ ส่วนที่เหลือไม่แสดงความคิดเห็น	4
3.) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็น ส่วนที่เหลือยินดีต้อนรับ หรือไม่ยินดีต้อนรับ นักท่องเที่ยว	3
4) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยว ส่วนที่เหลือยินดีต้อนรับ หรือไม่แสดงความคิดเห็น	2
5) ประชาชนไม่ยินดีต้อนรับ หรือไม่ต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยว	1
5.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ตัดสินใจ วางแผน และเข้าร่วมในทุกกิจกรรม	5
2) มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ตัดสินใจ วางแผน และเข้าร่วมในบางกิจกรรม	4
3) มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ตัดสินใจ วางแผน หรือเข้าร่วมในทุกกิจกรรม	3
4) มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ตัดสินใจ วางแผน หรือเข้าร่วมในทุกกิจกรรม	2
5) มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว น้อยมาก	1
5.3 การรักษาเอกลักษณ์ของคนในชุมชน	คะแนน
1) คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ อย่างเหนียวแน่น	5
2) คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้	4
3) วิถีชีวิต และวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในชุมชนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง	3
4) วิถีชีวิต และวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงมาก	2
5) วิถีชีวิต และวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนในชุมชนมีปรากฏให้เห็นน้อยมาก	1
5.4 การได้รับประโยชน์ของคนในชุมชนจากแหล่งท่องเที่ยว	คะแนน
1) คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว มาก	4
2) คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว ปานกลาง	3
3) คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้อย	2
4) คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว น้อยมาก	1
6 ด้านการจัดการ	
6.1 การให้การศึกษา	คะแนน

รายการ	คะแนน
1) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากร และมีป้ายหรือสัญลักษณ์ สื่อความหมาย หรือฐานความรู้	5
2) มีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากร และมีป้ายหรือสัญลักษณ์สื่อความหมาย หรือฐานความรู้ หรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติ	4
3) มีป้าย หรือสัญลักษณ์สื่อความหมาย หรือฐานความรู้ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ หรือมีสิ่งสิ่งพิมพ์	3
4) พิพิธภัณฑน์ นิทรรศการ ห้องสมุด จุดหรือหอคมวิว หอดูนก หรือเส้นทางเดินชมธรรมชาติ	2
5) มีการจัดการให้การศึกษา หรือสื่อความหมายน้อยมาก	1
6.2 การรักษาสิ่งแวดล้อม	คะแนน
1) มีการคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้่นฟู และควบคุมจำนวนอย่างสม่ำเสมอ	5
2) มีการคุ้มครอง บำรุงรักษา และพื้่นฟู และควบคุมจำนวนอย่างไม่สม่ำเสมอ	4
3) มีการคุ้มครอง บำรุงรักษา และพื้่นฟู แต่ไม่มีการควบคุมจำนวน	3
4) มีการคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้่นฟู หรือควบคุมจำนวน	2
5) มีการคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้่นฟู และควบคุมจำนวนน้อยมาก	1
6.3 การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว	คะแนน
1) นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้นมากกว่า 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวไว้ท่องเที่ยวอีก	5
2) นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในสถานที่ท่องเที่ยวนั้นมากกว่า 2 ประเภท	4
3) นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในสถานที่ท่องเที่ยวนั้นมากกว่า 1 - 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวท่องเที่ยว	3
4) นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้นมากกว่า 1 - 2 ประเภท	2
5) ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว	1

ภาคผนวก ค รายชื่อตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อประเมิน
ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ตำบล	แหล่งท่องเที่ยว	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
ชนแดน	วัดพระพุทธบาท ชนแดน (วัดหลวงพ่อบ)	องค์การบริหาร ส่วนตำบลชน แดน	1. บ้านเพลินอดีตรี สอร์ท 2. ร้านรักล้นจาง 3. ร้านลุงอ้วน 101	นางเกศรินทร์ ทองสุข (กำนันตำบลชนแดน)
	น้ำตกวังแสนสุข	องค์การบริหาร ส่วนตำบลชน แดน	1. ร้านอาหารตามสั่ง 2. ร้านอาหารตามสั่ง ครัวป่าแจ่ม 3. ร้านขายของชำ	นางสุภาพ ดีหมี (ผู้ใหญ่บ้านลาด ตำบล ชนแดน)
	สินค้ามะขาม นายแวน	1. สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์ 2. สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น อำเภอชนแดน	1. ก๋วยเตี๋ยวน้ำตกคุด เส้น 2. ร้านขายของชำ Mini mart 3. ร้านอาหารตามสั่งป่า อ้วน	นางเกศรินทร์ ทองสุข (กำนันตำบลชนแดน)
ท่าข้าม	วัดจันทาราม	องค์การบริหาร ส่วนตำบลท่า ข้าม	1. ร้านสเต็กโซกุน ท่า ข้าม 2. ร้านก๋วยเตี๋ยวลา น่องไก่ตุ๋นยาจีน 3. ร้านอาหารตามสั่ง	1. นายพิสันต์ เกิดคล้าย (กำนันตำบลท่าข้าม) 2. นายจิรพันธ์ รุ่งเรือง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7) 3. นายสันตต์ สมศิริ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7) 4. นายธงชัย จันทร์สงเคราะห์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7)
	อ่างเก็บน้ำกุฎี พระ	เทศบาลตำบล ท่าข้าม	1. ร้านอาหารแพสำราญ 2. ซ่องลมชมวิว รีสอร์ท 3. ร้านครัวปฏิรูป 2	1. นายพิสันต์ เกิดคล้าย (กำนันตำบลท่าข้าม) 2. นายสมพร คำสิน (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) 3. นางสาวสุภาภรณ์ คำสิน (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4)

ตำบล	แหล่งท่องเที่ยว	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
				4. นางสาวพรพิมล ทรงพันธ์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4)
พุทธบาท	น้ำตกแสน สมบูรณ์	องค์การบริหาร ส่วนตำบล พุทธบาท	1. ร้านอาหารคุณนาย 2. คริวบ้านหมอ ชนแดน 3. ร้านขายของชำ	นายเด่นรงค์ ธรรมมา (กำนันตำบลพุทธบาท)
	อ่างเก็บน้ำบ้าน หนองตาด	องค์การบริหาร ส่วนตำบล พุทธบาท	1. เสนานุช ปาร์ควิ 2. บ้านหมอ รีสอร์ท ชนแดน 3. ร้านอาหารยายโย๊ะ (อาหารและของฝาก)	นายเด่นรงค์ ธรรมมา (กำนันตำบลพุทธบาท)
ลาดแค	กลุ่มทอผ้าบ้าน คลองบงใต้	1. สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์ 2. สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น อำเภอชนแดน	1. ร้านไมตรีพานิชย์ 2. ไร่กานต์อุบล (ผลิต จำหน่ายไวน์) 3. คริวเจ้าหม่อม	1. นาย จักรกฤษ สุขใจ (กำนันตำบลลาดแค) 2. นายทุเรียน คงเสมา (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4) 3. นายมณีนี คำเล็ก (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) 4. นายสุนทร พิมพ์ใจ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) 5. นางดวงใจ พิมพ์สิงค์ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4)
	วัดซำตะเคียน (ภูพระธาตุ)	องค์การบริหาร ส่วนตำบลลาด แค	1. คริวคุณแจ่ม 2. ร้านเจ้าสมศรี 3. ร้านหิวแล้วสั่ง	1. นาย จักรกฤษ สุขใจ (กำนันตำบลลาดแค) 2. นายเทียนชัย ทาสี (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12) 3. นายสมปอง ลอยลม (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12) 4. นายสมหมาย หอมจำปี (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12) 5. นายสมคิด นาคแก้ว (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12)
บ้านกล้วย	วัดถ้ำมงคลเขา ชะงอก	องค์การบริหาร ส่วนตำบล บ้านกล้วย	1. ร้านอาหารเรือนมะลิ 2. ร้านชานมอินดี้ ส้มตำ แซ่บสะเด็ด	1. นายฉัตรชัย ทองประเสริฐแสง (กำนันตำบลบ้านกล้วย)

ตำบล	แหล่งท่องเที่ยว	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
			3. ร้านจำหน่ายเครื่อง อัดถ่าน ถ่านอัดแท่ง กะลามะพร้าว	
ซับพุทร่า	ภูเขาหินปะการัง	องค์การบริหาร ส่วนตำบลซับ พุทร่า	1. นกเล็กฟาร์ม (ผลิต จำหน่ายไวน์) 2. บ้านซับเจริญ (ร้านอาหาร) 3. ร้านกาแฟลอยยิ้ม	นาย ขวัญ วันทา ประธานสภา องค์การบริหารส่วน ตำบลซับพุทร่า (ผู้แทน กำนันตำบลซับพุทร่า)
	วัดทางโค้ง สามัคคีธรรม	องค์การบริหาร ส่วนตำบล ซับพุทร่า	1. สวนคุณดิษฐ (ที่ปัก) 2. ร้านอาหารเพ็ญภา 3. กลุ่มผู้ผลิตไม้กวาด ดอกไม้ (ของที่ระลึก)	นางสาววรินทร์ เสนิงค์ ณ อยู่ธยา ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ดูแลข้อมูล องค์การบริหารส่วน ตำบลซับพุทร่า (ผู้แทน กำนันตำบลซับพุทร่า)
ตะกุดไร	กลุ่มชนมอ แม่บ้าน ตะกุดไร	1. สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์ 2. สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น อำเภอชนแดน	1. ร้านกาแฟบ้านยาย 2. บั๊กจ่อยคาเฟ่ 3. บ้านพักอากง 2	นางสาวรัตนะ มณีธรรม (ผู้แทน กำนันตำบลตะกุดไร)
ดงขุย	วัดสว่างเนตร ดงขุย	องค์การบริหาร ส่วนตำบลดงขุย	1. เรนโบว์ รีสอร์ท 2. หมักซิม รีสอร์ท 3. ร้านอาหารไส้กรอก หมู ดงขุย	1. นายวิทยา ลิมทองไพศาล (กำนันตำบลดงขุย) 2. นายทองจันทร์ วงศ์มณี (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) 3. นางพรนัชชา แหมทอง (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน) 4. นายมนัส โพธิ์จักร (สารวัตรกำนัน) 5. นายภูเบศ ตรียะเวชกุล (สารวัตรกำนัน)

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระนคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล เบญจวรรณ ชมบริสุทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด
ที่อยู่ปัจจุบัน

ที่ทำงานปัจจุบัน อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
ประสบการณ์การทำงาน พ.ศ. 2558 - 2563 เจ้าหน้าที่การเงินและผู้ประสานงานโครงการฯ
คณะโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน
มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2557 บธ.บ. (การจัดการโลจิสติกส์) มหาวิทยาลัยรังสิต

